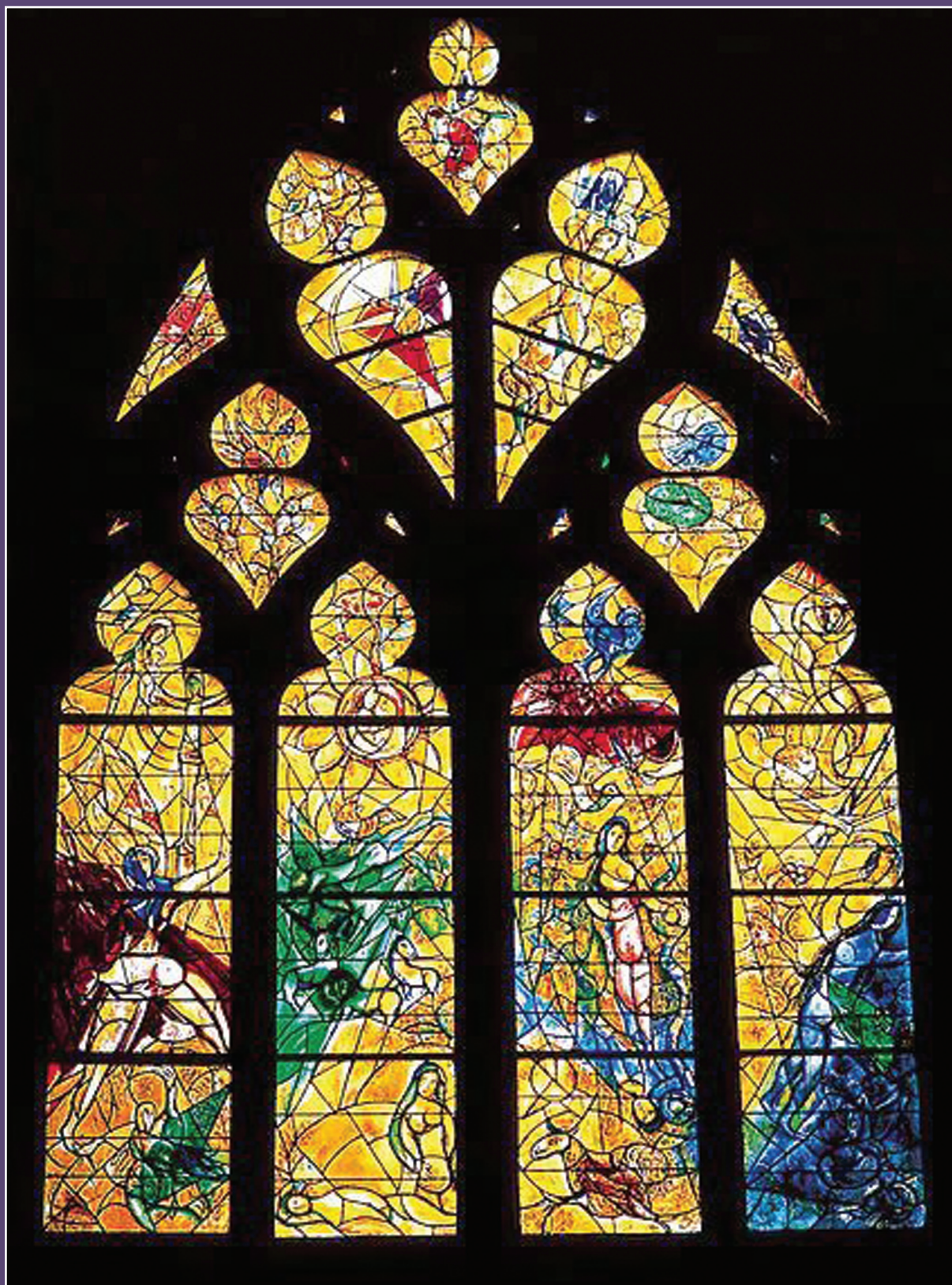

METAFORUM

NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

ÅRGANG 30 NR. 4 – 2014 – ISSN 0803 4303

M E T A F O R U M

NORSK MAGASIN FOR FAMILIETERAPI

Medlemsblad for Norsk forening for familierterapi NFFT.

Utgis normalt fire ganger pr. år (januar, april, august, november) med deadline den 1. måneden før planlagt utgivelse (for augustnr.: 1. juni). Opplag 1300 .

REDAKSJON:

Kari Yvonne Kjølås DDPS, Poliklinikken (PUT), Drammen sykehus,
Klinikk for psykiatri og rus, Vestre Viken HF
Haugesgt. 89 A, 3019 Drammen. Tlf: 32 861700 / 90097996
Mail: kariyk@online.no

Pål Abrahamsen Seilduksinstituttet AS, Markveien 23, 0554 Oslo
Tlf: 952 22 604 Mail: paabraha@online.no

Hilde Ingebrigtsen Tlf: 950 67 545 Mail: hildeingebrigtsen@yahoo.no

Faste skribenter:

Suzanne Børretzen : suzanneborretzen@yahoo.com

Marie Theisen : marietheisen@outlook.com

NFFT: NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

Smedgata 49, Tøyen, 0651 Oslo (merk post: NFFT / Metaforum).

STYRET I NFFT:

Pelle Slagsvold Leder .

Søndre Oslo DPS Post 3. Holmlia sentervei 10 b. 1255 Oslo

tlf :22765541 Mobil: 91712933 fax 22765542

Mail: UXSLPE@ous-hf.no / pelle.slagsvold@nfft.no

Siv Merethe Myhra (nestleder)

Diakonhjemmets høyskole Postboks 184 Vinderen, 0319 Oslo

Tlf. 22 45 19 71 / 99 27 66 18 Mail: siv.myhra@nfft.no

Jannicke Walther Tindberg: (styremedlem)

Familievernkont. Enerhaugen, Smedgata 49, 0651 Oslo,

Tlf.: 915 57 508 Mail: jannicke.walther.tindberg@nfft.no

Kristin H Dahl. (Styremedlem)

Familieklinikken, Barne- og ungdomspsyk. seksjon, Sykehuset Telemark HF.
Ulefossveien 55, 3710 Skien.

Tlf: 40291243 Mail: kristin.helene.dahl@gmail.com / kristin.dahl@nfft.no

Kristin S Breda (Styremedlem)

Bærum BUP, BUPA, Vestre Viken HF, Sykehusvn.34, Bærum gamle sykehus

Mobil tlf. 469 36 842 Mail: kristinbreda@me.com / kristin.breda@nfft.no

Terje Reinholdt Johansen (Varamedlem)

Familievernkontoret Søndre Vestfold, Søebregsgt. 4. 3211 Sandefjord.

Tlf. 33482250 / 46478498 Mail: terje.reinholt.johansen@nfft.no

Henriette C. Alsing (varamedlem)

Ambulant Familieenhet (AFE) Bjerketun, BUPA, Vestre Viken

HF. Tlf. 905164 63 Mail: henriette.alsing@nfft.no

Halvor de Flon (varamedlem)

Åsebråten Barne- og ungdomspsyk. klinikk, Åsebråtteveien 27.1605 Fredrikstad

. Tlf: 95179924 Mail: halvor.deflon@nfft.no / deflon_2000@yahoo.no

SEKRETARIAT:

Allan Ettrup Hansen (Daglig leder / regnskapsansvarlig)

Homansbyen familievernkontor, Oscarsgt.20, 0258 Oslo

Tlf: 977 24 2 68 Mail: allan.etrup.hansen@nfft.no

Arne Kallekleiv (Medlemsansvarlig)

Familievernkontoret Øvre Romerike, postboks 202, 2051 Jessheim.

Tlf. 950 72 404 Mail: arne.kallekleiv@nfft.no

Medlemskap i NFFT

kr. 800,- pr år.

Inkludert i prisen er

4 nummer av tidsskriftet

FOKUS PÅ FAMILIEN

&

4 nr. av medlemsbladet **Metaforum**

samt rabatter på foreningens
og andre arrangementer.

Bankkonto: 7874 05 96348

ANNONSER TIL METAFORUM

Vi tar gjerne imot annonser om det
som skjer innen feltet,
som kurs, seminarer, ledige
stillinger, bokannonser, viktige
begivenheter med mer.

Prisen er:

¼ side kr. 1.500,-

½ side kr. 2.500,-

1/1 side kr. 4.500,-.

Annonse kun på web

Kr. 2.000,-

Annonser for kurs med rabatt for
NFFTs medlemmer er gratis.
Send teksten på e-post til kariyk@online.no

Frister og adresser står øverst på
denne siden.

Bladet **Metaforum** styres etter
fagpressens redaktørplakat.

Forside: Mark Chagall

Stained glas windwos

Saint-Stephens Cathedral

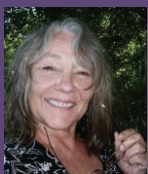
Metz. Frankrike

Hilde

Pål

Kari Yvonne
Ansvarlig redaktør

Vi hører på radioen: En reporter leser opp kommentarer fra facebook og twitter – og fra nett-avisenes kommentarfelt. Det handler om ebola-situasjonen og enkeltes negative reaksjoner på at helsevesenet bidrar i de sterkest rammede områdene, særlig reaksjonene på at vi henter hjem de av våre hjelpearbeidere som blir rammet av smitten. Vi vil tro at de kritiske røstene representerer unntak – og forstår at folk kan bli redde og dermed irrasjonelle, men likevel - vi undres; Hvor er omsorgen, solidariteten, medfølelsen? Vi får lyst til stille spørsmål som, *tenk om det var ditt barn som var smittet ... eller tenk om det var Norge som var sterkest rammet og trengte hjelp fra andre nasjoner, – hva ville du ment da?* Det handler om innlevelse, evnen til å sette seg i den/de andres sted. Mentalisering heter det for tiden. Vi vil kalle det noe så gammeldags som nestekjærighet. Dermed legger vi unntakene til side og vender vi oss mot det positive - og sender varme tanker til alle dem som bidrar til hjelpearbeidet der det trengs som mest rundt om verden.

Så til vår egen hverdag og NFFT:

Back to Basic har vi kalt førjulsseminaret i Gamle Logen i år. Det betyr ikke at vi bare skal tilbake til det gamle, men at vi vil fokusere på praksis; det vi faktisk gjør, og oppsummering av metoder innen familieterapifeltet – før og nå.

Vi gleder oss til å høre den erfarne familieterapeuten, psykolog Grete Lilledalen, en hel dag – *om å være terapeut*, og de entusiastiske terapeutene fra BUPA Vestre Viken den andre dagen – *om familiebaserte praksisformer*. (Invitasjonen var vedlagt siste Metaforum). Grete vil ha med seg en rekke gjester som vil berike dag 1. Disse er presentert i et ekstraoppslag på s. 34 i dette nummeret og på www.nfft.no. Arrangementet nærmer seg med stormskritt.

Vi jubilerer og jubilerer: Som vi har nevnt før har Metaforum 30-årsjubileum i år. Jubileet har blitt markert med enkelte årgangsartikler her i bladet. Denne gangen har vi tatt med en av Hilde Ingebrigtsens oppsummeringer fra Vetre fra 2003. Innlegget handler om Tom Andersen (1936-2007) som reflekterer over sitt faglige liv – og vi synes det passet godt som oppvarming mot Vetrekonferansen 2015 og 30 år for reflekterende team. *"Dialogens muligheter"*.

At vi har fått med oss starten, på alt det vi har å jubilere for, betyr at vi har en god del erfaring i bagasjen her i redaksjonen, og vi kan i blant undre oss litt over spørsmål som viser at gamle mestere og retninger innen faget tilsynelatende er glemt. *Hvem var Kenneth Gergen eller Umberto Maturana?* ... f. eks. Og motsatt; nye guruer dukker opp på arenaen som vi ikke har hørt om. Vi vil gjerne hedre historien, men ønsker ikke å sitte fast i den, og søker å ta innover oss og presentere nye strømninger og ideer.

Vi leser derfor med glede innleggene fra Nordisk kongress i Finland som fant sted i august. Her rettes fokuset blant annet på strukturelle forutsetninger for terapeutisk arbeid, forskning på hva som virker og dokumentasjon av dette, og spørsmål om familieterapiens fremtid i Norden, samt kritiske blikk på diagnoser og overdreven bruk av psykofarmaka. I tillegg bringer vi klipp fra TAOS-konferansen i Drammen i sommer som også retter fokus på sistnevnte tema. Det handler i det hele tatt en god del om diskusjonen rundt diagnoser - og spesielt om bruk av psykofarmaka - i dette nummeret. Meningene er delte. Vi har også sakset fra vårt naboblad – SFT, en diskusjon om dette tema, som ytterligere grunnlag for egne meninger. Skriv gjerne til oss og si din mening – om dette og andre saker. God lesning!

Dermed takker vi for alle bidrag til dette nummeret og i året som gikk.

Håper å se mange av dere i Gamle Logen 4. og 5. desember.

Ha en ♥-lig fin førjulstid – og en god jul når den tid kommer
- fra oss i redaksjonen.

Pelle Slagsvold
Leder for NFFT

STYRESIDEN

ORD FRA LEDER:

Hei og god førjulstid godtfolk!

Innen dette leses skriver vi november og det går mot jul igjen. I samarbeid med Metaforum-redaksjonen arrangerer vi nok en gang Logeseminar 4 og 5 desember. Slik jeg husker historien fra min forrige periode i styret startet det med at Tom Andersen foreslo å dedikere et seminar til foreningen. Dette gjorde han

for at NFFT skulle ha startkapital før Verdenskongressen i 2000. Arrangementet gikk riktig bra og dette har vært videreført siden som en hyggelig førjulstradisjon i vakre omgivelser for medlemmer og venner. I år har vi vært heldige å få en hel dag med en av foreningens senior-damer Grete Lilledalen - og en dag med to forskjellige ambulante team fra Vestre Viken som skal fortelle om sitt arbeid. Interessen synes god og vi gleder oss!

Til Vetre-konferansen i februar minnes vi Tom Andersens arbeid og markerer 30-års jubileum for hans "reflekterende team". Vi har invitert den anerkjente briten, John Shotter og flere norske klinikere som kjente Tom - som vi håper vil belyse hvordan de inspireres av Tom og venners tanker i sitt kliniske arbeid i dag. Vi håper også på flere "workshops" med relaterte temaer. Vi har god grunn til å tro at dette blir en viktig konferanse hvor samtalen får plass.

I Nordisk samarbeidsånd er jeg nettopp tilbake fra Svensk familierapiforenings årsmøte i Lindköping 22-23 oktober. Jeg ble tatt godt imot som eneste utenlandske gjest. 250 familierapeuter fra hele Sverige var samlet til faglig symposium, arrangert med flere forelesninger. Berørte temaer var barnemishandling, vold i nære relasjoner, forskning på hvordan det offentlige skjøtter sitt foreldreskap i tilfelle fosterhjem og familiehjem. Videre forskning på nye typer familier "regnbuefamilier", barnepsykiaterens rolle i feltet i dag og for tiår siden. En erfaren psykiater stilte spørsmål ved om familierapi, barnepsykiatri og medisinerer går i hop. En svært erfaren forsker hadde som tema å belyse forskning i feltet nå - i historisk perspektiv.

På tross av 250 familierapeuter på symposiet kom bare ca 30 på årsmøtet om ettermiddagen første dag - tross tradisjon med brus, vin og chips og peanøtter. Interessant også at de ikke benyttet stemmesedler. Temaer som ble diskutert var forvaltning av en oppspart kapital og om hvorvidt foreningen skal slutte å utgi medlemsblad på papir. Det ble vedtatt å fortsette med bladet. Videre var det kandidater til styremedlemmer, men valgkomiteen hadde ikke klart å finne en som var villig til å bli ordførande. Der hadde de en utfordring. Det var ellers hyggelig å møte svenske fagfolk og det oppleves godt å være norsk i Sverige.

Til slutt; den svenske foreningen har ca. 800 medlemmer, noe jeg forsto var nedgang, mens vi nylig passerte 1000 og er fremdeles på vei oppover.

Håper å treffe noen av dere i Logen og enda flere på Vetre i februar!

God Jul!

Pelle

Reisebrev:

”Nordic Family Therapy & The Future”. Den 10. nordiske familierapi-kongressen, Turku/Åbo, Finland, 13. – 16. august 2014

Bilder fra Turku

Hentet fra www

Rett etter at årets sommerferie var avsluttet, ble det tid for en liten reise til Finland for to av styremedlemmene i NFFT, nemlig Kristin Dahl og undertegnede, som her gjerne vil formidle noen inntrykk til Metaforums lesere. Mitt reisefølge og jeg hadde kun møtt hverandre på de formelle styremøtene i vårsemesteret, for så å reise på tur sammen uten nærmere kjennskap til hverandre. Det kunne ha blitt en utfordring, om vi ikke hadde funnet tonen. Heldigvis gjorde vi det veldig fort, noe som ga anledning til gjensidig utveksling av tanker og inntrykk gjennom kongressdagene. En bonus!

Vel vitende om budsjettammen, valgte vi å fly til Helsinki, for deretter å ta en ”ekspres”-buss til Turku. En fin reise, og ganske riktig: mange sjøer å se i de dype skogene, på avstikkerne fra motorveien. Vel fremme i Turku (på svensk: Åbo), ble vi begge målløse da vi kom frem til hotellet. Inngangen var i en bakgård, og minnet mer om et trist hybelhus enn det lekke, men rimelige hotellet vi hadde funnet på nettet. For meg ble kontrasten mellom fasaden, og det smakfulle designhotellet som det likevel viste seg å være, et tema som ble med meg gjennom dagene i Finland. Det har festet seg et bilde av en stilltiende, beskjeden fasade, som stadig overrasket ved å ha langt mer å fare med enn man først skulle tro. Om dette er representativt for landet vi besøkte, og for finner, har jeg naturligvis ikke grunnlag for å uttale meg om, etter noen få dagers visitt. Men det festet seg som et fascinerende inntrykk.

Møtet med kongressarenaen ga næring til førsteinntrykket; et rosa badelandshotell ved en hovedvei litt i utkanten av byen, og med en plenumssal som mest av alt lignet en idrettshall. Det tok imidlertid ikke mange minutter å glemme dette, fordi vi ble møtt av den finske komponisten Jean Sibelius’ verk ”Rakastava”, fremført av koret ”Key Ensemble”, fra Turku. Deres vakre stemmer lot seg høre flere ganger, mellom velkomstforedrag ved

den finske familierapi-organisasjonens leder, Ritva Karila-Hietala, og politiker fra helse-og sosialsektoren, Maija Perho. Den timeslange seansen ble avrundet ved en honnør til Tove Jansson, som ville ha fylt 100 år i 2014, fremført av musikerparet Johanna A-M og Kaarle M og deres seks barn, alle med hvert sitt instrument.

Likeledes var arenaen for kongressen langt mer omfattende enn hotellet vi først var samlet på under åpningen og påfølgende salatbuffet. De neste dagene var det faglige programmet lagt til både hotellet og til universitetet i gangavstand derfra. Det som altså først hadde gitt et litt beskjedent inntrykk viste seg igjen å romme gode fasiliteter for et slikt stort arrangement.

Det faglige programmet viste seg derimot omfangsrikt og lovende, for så å skuffe litt ved nærmere ettersyn. Det var nemlig delvis utilgjengelig for oss pga vår manglende behersking av finsk. Programmet omfattet i alt 59 workshops, men dessverre ble 18 av disse, altså ca en tredjedel, avholdt på finsk, eller på finsk-svensk, men med en finsk tittel i programmet, samt abstracts på finsk. Dette var selvsagt en skuffelse, fordi mye av hensikten ved å reise utenlands for faglig oppdatering ligger i muligheten til å høre hvordan fagmiljøer i andre nasjoner, inkludert vertslandet, forstår og håndterer sine utfordringer. Heldigvis ble fellesforelesningene avholdt på engelsk, slik at det ble allment tilgjengelig. De fleste av disse var til gjengjeld svært interessante, og oppveide for frustrasjonen over ikke engang å vite hva vi gikk glipp av.

Litt blandete erfaringer, med andre ord, fra denne kongressen i Finland.
Og godt å ha en å dele disse med, til felles glede og undring.

Henriette C Alsing

Her følger noen utvalgte inntrykk fra det faglige innholdet:

"The Evidence Is In: Our Drug-Based Paradigm of Care Has Failed – Finding ways to humanistic approach". Jaakko Seikkula og Robert (Bob) Whitaker.

Det faglige programmet under den tiende nordiske familierapikongressen åpnet ved introduksjonen til en halvannen times samtale mellom den finske familierapeuten vi oftest har hørt om i Norge, Jaakko Seikkula, og en amerikansk journalist som kanskje ikke var like kjent for alle i salen: Robert Whitaker.

Ganske raskt utviklet samtalen seg til et foredrag ved Whitaker, som hadde krutt i ermet. Etter anbefalingen fra Seikkula av boken "Mad in America. Bad Science, Bad Medicine and the Enduring Mistreatment of the Mentally Ill", som han hadde kommet over for noen år siden, og så lest i sin helhet uten å kunne legge den fra seg, var interessen tent for å høre på Whitaker. Han presenterte seg som journalist uten formell helse- eller sosialfaglig bakgrunn, men med 25 års formidlingserfaring på tema: medisiner og vitenskap.

Amerikansk journalist og forfatter Robert Whitaker .

Whitaker og professor i psykoterapi, Jaakko Seikkula

Det hele startet med den eksplosive økningen av de nye anti-depressiva, etter at legemiddelet "Prozac" kom i 1987. Slik jeg forsto ham, har han funnet og gjennomgått kritisk en rekke studier med utgangspunkt i problemstillingen: "Is the cure worse than the disease?", hvor han spesielt nevner forskning ved det anerkjente universitetet McGill i Montréal, Canada. Da svaret på spørsmålet ofte er "Yes", er Whitakers kritiske røst rettet mot at studier som bekrefter dette, ikke tas inn for publikasjon i anerkjente tidsskrifter.

Det flere studier skal ha vist, igjen iflg. Whitaker, er at hjernen får en paradoksal reaksjon ved lengre tids bruk av medisiner som Prozac. Medisinen har først en gunstig virkning, da det først hemmer produksjon av dopamin, et signalstoff i hjernen som man har funnet forhøyet hos mennesker med depresjon. De plagsomme depresjonssymptomene letter. Men etter en tid fører hjernens plastisitet til at omkringliggende områder endrer nevralt aktivitet, og begynner å produsere dopamin. Likeledes utvikler nerveceller i samme område flere reseptorer som blir mottagelige for dopaminerge signaler. Resultatet er altså at det opprinnelige dopaminnivået, som ga depressive symptomer hos et menneske, ble senket ved bruk av medisinen, for så å øke igjen pga hjernens reaksjon over tid på samme medisin. Med andre ord, hvis man fortsetter å ta medisinen, som initialt hadde gunstig, symptomdempende effekt, øker depresjonssymptomene. Det som først ga lindring, gir etter hvert sykdom, slik jeg forstår resonnementet til Whitaker.

Seikkula kom igjen på banen, og fortalte fra egen forskning i vest Lappland, med det han kalte "altfor gode resultater"! Han viste til at 80% kom tilbake i full jobb etter å ha vært psykotisk.

Hans anbefaling var:

- 1) Gi umiddelbar hjelp til mennesker i krise – samme dag, bl.a. medisiner, f.eks. sovemedisin
- 2) Inkludere familie/nettverket i behandlingen, både ofte og regelmessig
- 3) Ha en dialogbasert orientering
- 4) Seponer medisiner når de foregående tre punktene er på plass

Da man fra faglig hold hadde store problemer med å tro at dette var mulig, ble ikke anbefalingene som studien ga fulgt. Ti år senere ble studien replisert, med samme resultat. Her skulle selvfølgelig fullstendige referanser blitt gitt Metaforums lesere, men da jeg dessverre ikke fikk tak i disse, oppfordrer jeg til å la dette kun være en tankevekker, for dere som for meg. Skulle noen være mer interessert, oppfattet jeg både Seikkula og Whitaker som åpne for henvendelser, dersom man ønsker mer presis informasjon enn dette formatet kan innfri. Til orientering har Whitaker en nettside kalt: "Mad in America".

Kongressens første faglige post på programmet ble avrundet med en oppfordring fra Seikkula til flere studier og mer forskning fra familieterapifeltet. Jeg forsto ham dit hen at feltet ellers vil tape terreng i forhold til andre terapeutiske retninger, som velges på bakgrunn av forskningsresultater.

Henriette C. Alsing

PS. Det finnes en video av Seikkula og Whitaker sammen på Youtube.

Kan også søkes opp på: Bob Whitaker & Jaakko Seikkula at the 10th Nordic Family Therapy Conference in Turku, Finland.

Vi har også med et referat fra SFT, fra en diskusjon mellom Bob Whitaker og Elias Eriksson, professor i farmakologi ved Göteborgs universitet, lenger ut i bladet *Red.*

"Hur kunde systemisk sosialt arbete se ut?"

Nordisk kongress Turku 2014

Oppsummert av Kristin Helene Dahl.

Katarina Fagerström

is Master of social sciences and a doctoral student in social work. She is a trained family therapist and Gestalt therapist and authorized psychotherapist in Finland. She has practical working experience in the field of substance misuse and families for 20 years. Her research is about knowledge production in professional networks working with families with substance misuse related problems. Katarina works as a university teacher in social work at the Swedish School of Social Sciences at the University of Helsinki.

Katarina Fagerström, Familierapeut på spesialistnivå. Jobber ved universitetet i Helsinki og har engasjert seg i hvordan implementere et systemisk perspektiv i sosialt arbete.

Bakgrunnen for hennes innlegg er EU- prosjektet "Systemic Social Work Throughout Europe" – STEP, der sosialarbeidere både fra utdanningsfeltet og praksisfeltet sammen forsøkte å utrede hvordan systemisk sosialt arbeid ser ut, hvilke felles teoretiske utgangspunkt som finnes og hvordan arbeidet kommer til uttrykk i praksis. Prosjektet resulterte i en webside og en manual/håndbok der de ulike deltagerlandene bidro med en artikkel om "Steps We Took, Work We Did and Insights We Gained".

Fagerström viser til den systemiske grunnlagsforståelsens betydning for sosialt arbeid. Med bakgrunn i grunnlagsteorien fra 50 tallet og frem til i dag, beskriver hun rammer for det hun kaller systemisk sosialt arbeid. Med dette utgangspunktet vil sosialarbeiderens fokus være kjennetegnet av nysgjerrighet, en ikke vitende posisjon, det å være ikke-ekspert, samskaping, refleksivitet, dialogisk perspektiv og narrativ tilnærming. Kritisk refleksjon og tverrfaglig samarbeid/fagintegrering er, i følge Fagerström, den eneste realistiske måten å møte kompleksiteten dette feltet innebærer.

I sin innledning til workshopen påpeker hun hvordan de politiske strømmingene og utviklingen av velferdsstaten de senere årene er preget av økonomiske styringsmodeller, diagnostisk tenkning, snevre formelle kriterier for målstyring, evidensbasert vitenskap og manualbaserte metoder. Her påpeker hun et dilemma: Det systemiske sosiale arbeidet er truet av mekanismer som kommer i konflikt med de grunnleggende faglige perspektivene.

For å understreke bekymringen for en forenklet virkelighetsforståelse med ferdigformulerte problem"løsninger" på komplekse utfordringer, siterer hun Tove Jansson:

"Allting är mycket osäkert, och det är just det som lugnar mig."

Fagerströms hovedspørsmål er sammenfallende med hovedproblemstillingen til EU-prosjektet STEP: Hvordan skal systemisk sosialt arbete kunne se ut under disse betingelsene?

Utgangspunktet er internasjonalt tverrfaglig samarbeid, organisert som en serie av konferanser der deltagerne fra ulike land beskriver utfordringer og god praksis innenfor sosialt arbeid i et systemisk perspektiv. Målet er å løfte frem disse erfaringene og utvikle nettbaserte undervisningsverktøy for å fremme godt systemisk sosialt arbeid.

Fokuset hos deltagerne på workshopen knyttet seg mye til frustrasjonen omkring begrensningene den økonomiske styringen har for hvordan en kan praktisere sitt arbeid og hva som preger de faglige perspektivene det satses på nasjonalt i de ulike landene. Dette er

både forståelig og gjenkjennbart, men jeg savner på lik linje med Fagerström, at man i større grad ser på mulighetene for å integrere den systemiske og sosialkonstruksjonistiske forståelsen på tross av dette. Jeg tror man kan bringe med seg mye av denne filosofien i møte med den enkelte og systemene vi er en del av.

Konferansen bar preg av spørsmålet om hvordan vi i større grad kan bruke forskning og evidens som dokumentasjon på familieterapeutisk praksis. Dette for å skape større tillit og troverdighet til faget og praksisen i familieterapifeltet. Et viktig spørsmål, men samtidig må vi påse at kunnskapsbasert praksis fortsatt er en gangbar og viktig ”styringsindikator” i vår samskapende praksis. Enten man jobber innenfor en barnevernfaglig kontekst eller innen familievern og psykiatrien.

De som ønsker å lese mer fra artiklene som er skrevet fra dette prosjektet kan finne det på websiden: <http://www.asys.ac.at/step/institutions.html>

Kristin Helene Dahl: kristin.helene.dahl@gmail.com
Styremedlem i NFFT.

Reportasjer fra Finland fortsetter ➡

**Neste Nordiske kongress i familieterapi holdes på Island, Reykjavik,
31. mai til 3. juni 2017.**

**MEETING IN THE MIDDLE
Family Therapy: Pathways Towards Reconciliation.**

www.fjolskyldumedferd.org / fff@fjolskyldumedferd.org

Plenumsforedrag Turku 2014:

”Neoliberal Culture and Governing – Implication for Family Therapy”.

Tor-Johan Ekeland

Familieterapi i en blå verden

Tilbakeblikk ved Henriette C. Alsing

”Nyliberal kultur og styreform – implikasjoner for familie-terapi”, oversetter jeg tittelen til, på ett av fem parallelle plenumsforedrag, som ble holdt på kongressens andre dag. Dette var det professor Tor-Johan Ekeland fra Volda/Molde som holdt, i et overfylt, stort lokale. Mange ville altså ha med seg dette, og etter tilhørernes ansiktsuttrykk og stillheten i rommet å dømme, ble flere enn meg fanget av dette interessante foredraget, som både var alvorlig og morsomt.

Et kjapt google-søk på Tor-Johan Ekeland og publikasjoner, viser at denne mannen har vært og er særdeles produktiv. Det var en av grunnene til at jeg hadde lyst til å høre på ham, som jeg hittil bare har lest. Når jeg nå ønsker å referere noe fra hans foredrag under kongressen i Turku, er det uten ambisjon om å gjengi det hele. Jeg har valgt ut noe, og håper at Ekeland kan godta det, dersom han noen gang skulle lese dette lille innlegget.

Tema var familieterapi i en politisk kontekst; hvilke rådende ideologiske prinsipper er styrende for vårt daglige arbeid. Linjene ble trukket fra vestens statsledere til enkeltmennesker, altså fra premissleverandører, til de som må forholde seg til konsekvensene av deres ideologi og beslutninger.

Et bilde av Ronald Reagan og Margareth Thatcher, som representanter for erkekonservervative statsledere, ble som en rød tråd vist flere ganger i løpet av foredraget, med sitatet: ”And, you know, there is no such thing as society” (Thatcher, ’87). For hver gang bildet ble vist, var et nytt moment påført, illustrerende for ideologien til de nevnte statslederne, som ikke lever lenger. Men deres politikk er i live, og høyst aktuell og gjenkjennbar i bl.a. dagens norske regjering.

Hovedprinsippet er at individet er i sentrum, og selv i all hovedsak skyld i sine (sosiale) problemer. Men det er også individet som til enhver tid kan velge hva som lønner seg eller er best for en selv. Dette gir høy grad av selvbevissthet, og fokus rettes mot egne behov heller enn andres, og ikke f.eks. fellesskapets beste. Det er markedskreftene

Bilde fra web

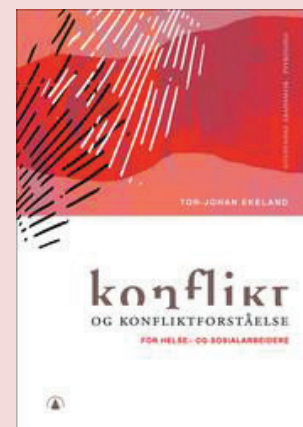
Tor-Johan Ekeland er professor (dr. Philos) i psykologi ved Høgskulen i Volda.

Han avla psykologisk embetseksamen ved Universitetet i Bergen i 1976 og ble i 1999 dr. philos. samme sted med avhandlingen «Meining som medisn. Tidigere professor ved Bergens universitet.

Ekeland har en bakgrunn i forskning på ulike områder med både kvantitativ og kvalitativ design. Han har også lang klinisk erfaring.

I senere tid har han arbeidet med relasjonen mellom styrende epistemologi og servicetilbud innen sosial- og helseomsorg.

Siste av en lang rekke publikasjoner:

Konflikt og konfliktforståelse for helse- og sosialarbeidere.
Gyldendal Akademisk 2014

Vi gjør også oppmerksom på artikkel i FOKUS 2014 – nr. 2:

Ekeland, Tor-Johan; Aurdal, Ase; Skjelten, Ingrid Myklebust.

Når staten vil være terapeut : en diskursanalyse av prosjektet ”Brukerrettet kvalitetsutvikling” i familievernet.

som styrer samfunnet, helsevesenet inkludert, og forretningsdriften blir rådende for praksis. Det meste kan kjøpes.

Denne dystre erkjennelsen fikk vi litt hjelp til å orke ved at Ekeland også brukte humor i foredraget. Både scener fra filmen "Life of Brian", et avissitat, vitsetegninger, og vendinger som "fra Gud til Gucci", belyste tema fra en litt annen side, uten at dette tok fokus fra alvor. Kanskje det tvert imot gjorde det litt lettere å ta inn, fordi vi fikk hjelp av latter til ikke helt å miste motet. For dystert er budskapet, og altfor lett gjenkjennelig.

Selv om Ekeland ikke snakket mye om hvilke følger den politiske føringen i retning av forretningsdrift får for den kliniske hverdagen (krav til produksjon, registrering, m.m.), og hvordan dette styrer metodevalgene vi gjør i forhold til våre klienter, vil jeg likevel nevne dette. Det er ikke nytt – mange har beklaget dette lenge, særlig vi som jobber med familier, og aller helst møter dem sammen med en eller flere co-terapeuter, eller som har god erfaring med å bruke reflekterende team. Dersom man gjør det, er det i visshet om at man virker mindre "produktiv" (dvs. arbeidsom) når ledelsen får rapport om antall klienttimer man har hatt ansvar for siste periode. Om man har vært med i samtaler som en kollega har registrert, vises ikke det som "produksjon". Helst skal man også se klientene litt kortere tid ad gangen, for å få tid til å treffe enda flere i løpet av arbeidsdagen. Raskt og effektivt skal det være!

Slik jeg forstår Ekeland, fra foredraget i Turku, blir det nyliberale rasjonale også førende for hvordan terapi forstås og utføres i Norge i dag. Vi er pålagt å tilby evidensbasert praksis i møte med folk med ulike diagnoser. Det er nok fornuftig når det gjelder spesifikk symptombehandling, som ved f.eks. fobisk frykt og tvangslidelser, der man har mye kunnskap om effekten av eksponering, og helt opplagt innen somatisk medisin. Men i møte med klienter som ønsker relasjonelle endringer, er det foreløpig ikke kommet en oppskrift man er pålagt å følge.

Men hvem vet hva som vil komme – Ekeland minnet i fullt alvor om at det fins en veileder fra 2011, kalt "Retningslinjer for retningslinjer – Veileder for utarbeidelse av kunnskapsbaserte faglige retningslinjer i helse- og omsorgstjenesten". Selv om han beholdt en saklig form, anes det lattermilde.

Og kanskje er det en veldig god strategi for å beholde motet i våre ofte vanskelige møter med mennesker som søker hjelp.

Henriette C. Alsing,
psykolog med spesialitet i klinisk familiepsykologi,
Ambulant Familieenhet (AFE), Vestre Viken
Varamedl. i styret for NFFT
Henriette.Alsing@nfft.no

Andre norske bidragsytere i Turku, Finland :

PLENUMSFOREDRAG:

Vigdis Wie Torsteinsson:

To find wisdom in knowledge: the art of wondering in the practice of manualized therapy

Sharthan Simoons:

How to use digital media to enhance the clients own capabilities and decrease your workload

Odd Arne Tjersland:

Why and how should family therapists to take part in family therapy

WORKSHOPS:

Rolf Sundet:

Family based practice and collaboration as an answer to the political and epistemological predicament of family therapy.

Einar Egenæs

Inspiration, interaction, interpretation; let's leave postmodernism behind building bridges into a future of new and integrated humanity.

Asbjørn Solevåg, Marianne Solum
Mentalisering med innsatte i fengsel.

Dimitrij Samoilow, Jon Middelborg

Talking about violence in couples - what works for clients?

Terje Tilden, Åshild Tellefsen Håland

Research in clinical settings: Findings from the Norwegian STIC pilot study

Lars Lund

The Family as a resource in Mental Health Care for children and Adolescent

Camilla Oanes Jensen etc

Watch out for hidden traps! Implement for youth with depression feedback system in clinical units.

Og dette var de vi fant. Red.

Åbo / Turku universitet.

Grunnlagt i 1920, og har cirka 21 000 studenter og 3 000 ansatte. Det har vært statlig siden 1974. (Wikipedia)

Mer fra Finland:

T J Ekeland

J Mosgaard

R Whitaker

V Wie Torsteinsson

Gustav Berglund holdt selv workshop i Turku, sammen med Ottar Ness. (Begge fra FOKUS på Familien).

"Focus på skrivande i Fokus: En Interaktiv workshop om den ännu oskrivna texten".

KAN FAMILJETERAPIN I NORDEN HA NÅGON FRAMTID?

Tekst og bilder: Gustaf Berglund

Man kan undra, när den nordiska familjeterapikongressen, som just har temat "Family Therapy and the Future" inte samlar mer än knappt trehundrafemtio deltagare, varav hälften från värdlandet Finland. Håller familjeterapin på att tappa mark, en gång för alla?

Det är inget fel på programmet på kongressen. Alla plena och subplena hålls på engelska, vilket ska göra dem tillgängliga för alla – även om begripligheten ibland blir lidande, vi nordbor är inte alltid så bra på att uttrycka oss på engelska som vi vill tro. Många kloka ord sägs, ord som man skulle önska finge nå fler öron.

Men förmodligen går de utbildningspengar som fortfarande finns kvar i verksamheterna till andra saker nuförtiden. Om det nu finns några utbildnings-pengar kvar överhuvudtaget. Skattesänkningar på etthundrafyrtio miljarder måste ju märkas någonstans i de offentliga verksamheterna.

Evidensläget för familjeterapin är inte alls så klent, som man kan få för sig i den svenska ankdammen. Även om Tor Johan Ekeland i sin eminenta föreläsning påpekar att den neoliberala revolution som ägt rum i västvärlden de senaste decennierna har skapat helt andra förutsättningar för det terapeutiska arbetet. "There is no such thing as a society", hävdade Margaret Thatcher, och i New Public Management finns bara individer, inte sociala sammanhang. Men Ekeland visar också, att den administrativa detaljstyrningen, där på förhand bestämda åtgärder genererar verksamheterna ersättning enligt en fastställd prislista, är på väg ut från åtminstone det medicinska fältet.

Även Jacob Mosgaard talar om hur den nya individualismen omskapar mänskliga relationer. Att ständigt vara uppkopplad och att ha sina vänner på Facebook har fört människorna in i en ny värld, som är både större och mindre. Om vi kommit in i en ultrademokratisk värld av fri information eller om det är en värld av övervakning med obegränsade möjligheter att kartlägga oss, det är inte Mosgaard säker på.

Finland har en lång familjeterapeutisk tradition inom vuxen-psykiatri. Den amerikanske vetenskapsjournalisten Robert Whitaker, Sverigeaktuell med sin bok Pillerparadoxen, framträder tillsammans med Jaakko Seikkula på kongressen. De talar om det i verkligheten urusla evidensläget för de långtidsmedicineringar med psykofarmaka, som förekommer i västvärlden. Seikkulas forskning, som nu replikerats även på andra håll i världen, visar att de psykopatienter som medicinerats minimalt eller inte alls men som fått ett familje- och nätverks-terapeutiskt omhändertagande har en klart bättre funktionsnivå vid långtids-uppföljning. Och ju längre tid uppföljningen omfattar, desto tydligare är skillnaden gentemot den medicinerade gruppen.

Ibland kan stora förändringar iscensättas med små medel. Eydis Kristin Sveinbjarnadottir från Island har doktorerat på hur en psykiatrisk verksamhet förändrat förhållningssättet till patienternas familjer. Sjuksköterskorna på kliniken har haft korta samtal (15 minuter – mer är inte tänkbart på en akutavdelning) med familjerna, ofta med ett psykopedagogiskt tema. Man har använt sig av Calgary Family Assessment Model (CFAM) och Calgary Family Intervention Model (CFIM) i isländsk översättning. Även i den isländska primärvården har dessa instrument kommit till användning, som Erla Kolbrun Svavarsdottir berättar om i

sin föreläsning. Sjuksköterskornas korta familjesamtal har visat sig ha en gynnsam inverkan på sjukdomsförloppet, inte bara på akutpsykiatrins psykopatienter, utan också på primärvårdens patienter med kroniska sjukdomar som diabetes, asthma och hypertoni.

Framtiden är inget problem, det är nuet som är utmaningen, påstår Bill Petitt i sin plenarföreläsning. Vi kan inte, som von Bertalanffy med den generella systemteorin, hoppas på att få en teori som förklarar allt och kan användas av alla. Organism, mind (Petitt frågar sig varför svenskan saknar ett ord för mind) och världen, allt hänger samman. En integrativ behandling måste ta hänsyn till detta, och låta varje system utforma sin egen teori.

Om evidensläget för att den ena behandlingsmetoden skulle vara effektivare än den andra är svagt, så påpekar Susanne Bargmann att den ena terapeuten kan vara betydligt mer effektiv än den andra. Det handlar om hur vi lyckas formera allians med våra patienter eller familjer. Detta är inte något vi kan utan vidare, utan som vi måste öva upp. Hon refererar till K Anders Eriksson, som hävdar att det tar ungefär 10000 övningsstimmar att uppnå mästerskap, vilket hantverk det än gäller. Vi behöver träna, ta in återkoppling från våra klienter, läsa fackartiklar, skriva egna terapianteckningar och upprepade gånger läsa dessa och reflektera över dem.

Och Vigdis Wie Torsteinsson fyller på i sin avslutande föreläsning om vikten av att läsa forskningsartiklar, och låta dem inverka på det praktiska familjeterapeutiska arbetet. Hon ser ingen motsättning mellan att vara påläst på forskningsresultat och dela med sig av dem och att inta en socialkonstruktionistisk icke-vetande position. De exempel hon berättar om kommer från flerfamiljegrupper för ätstörningar, något som i hög grad inspirerat henne.

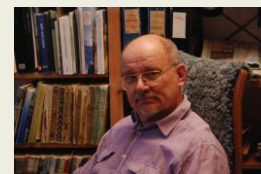
På 90-talet var mångfalden större på både de svenska och de nordiska familjeterapi-kongresserna. Det var inte bara det att familjeterapien var gångbar inom en rad olika verksamhetsfält – socialtjänst, barnpsykiatri, vuxenpsykiatri, familjerådgivning för att nämna några. Det var också det att den systemiska terapins olika inriktningar kunde samlas under ett och samma paraply, och man kunde sitta tillsammans på ett och samma seminarium eller vid ett och samma fikabord utan att nödvändigtvis behöva vara överens om allting.

Numera har de lösningsfokuserade terapeuterna egna kongresser, liksom de som arbetar med nätverksterapi. Och vart de narrativa terapeuterna tagit vägen vet jag inte riktigt. Förhoppningsvis kommer det fler svenska familjeterapeuter till det vetenskapliga symposiet i Linköping i oktober än till den nordiska kongressen. Men hur i all sin dar ska de få del av de nordiska kollegornas erfarenheter och synpunkter? En del kanske får svårt att välja även i oktober. Psykoterapimässan äger rum samma vecka. En mässa där förresten familjeterapien egentligen borde ha en stor plats.

Men tillbaka till de nordiska kongresserna. Jag skulle önska att de här mötena vart tredje år på nytt skulle börja präglas av mångfald och dialog.

I slutet maj 2017 blir det en ny nordisk familjeterapikongress, denna gång i Reykjavik. Tänk om nätverksterapeuter, lösningsfokuserade och narrativa terapeuter kunde lägga sina kongresser där samtidigt, helst på samma hotell. Vad spännande och lärorikt det skulle bli! I sådant fall skulle i vart fall inte jag ha några som helst tvivel på den nordiska familjeterapins framtid.

gustaf.berglund@interloquium.com

Gustaf Berglund

er auktoriserad socionom och legitimerad psykoterapeut, med lång erfarenhet av psykoterapeutiskt arbete både inom psykiatri, primärvården och den privata praktiken. Han har rötter i en humanistisk tanketradition og hans huvudsakliga inriktning som psykoterapeut är systemisk familjeterapi.

UTGIVELSER:

Skapande konversationer – möten med familjeterapeuter och deras idéer (tillsammans med Erik Abrahamsson). Mareld 1997.

Bland djäknar och mods – Västerås på 60-talet. Lars Åke Winberg förlag 1999.

Gränsövergång (tillsammans med Line K Dahle). Författarhuset/Hertervig förlag 1999.

Creative Conversations (tillsammans med Erik Abrahamsson) Mareld 2000.

Outsidern (översättning av Nathaniel Lachenmeyers The Outsider) Medikament förlag 2002

Psykoterapins förnyare (tillsammans med Erik Abrahamsson) Mareld 2007.

Lösningssbyggande samtal (översättning av Peter De Jongs och Insoo Kim Bergs Interviewing for Solutions, 4:e upplagan, medöversättare Solveig Halvorsen Kåven). Studentlitteratur 2013.

Dantevandring. Interloquium 2013.

Berglund har også, sammen med Solveig Halvorsen Kåven oversatt Astris Johnsen og Vigdis Wie Torsteinsson: Lærebok i familjeterapi till svensk (under utgivning på Studentlitteratur). De arbeider nå med oversetting av : Diamond, Diamond & Levy, Attachment-Based Family Therapy for Depressed Adolescents, även den för Studentlitteratur.

*

Takk til Gustaf for bilder og tekst til Metaforum gjennom mange år. Red.

Intervju med Frid Hansen

ved Halvor de Flon.

En førsteklases ridder – dog uten sverd!

Psykolog Frid Hansen er en kjent fagperson innen rusfeltet siden mange år tilbake. Hun begynte å jobbe på Borgestadklinikken i 1986 etter å ha jobbet flere år innen BUP og PPT. Hun ønsket egentlig å komme til et sted hvor hun jobbet individualterapeutisk med voksne, men slik ble det ikke.

I stedet for å jobbe kun med voksne ble Frid Hansen en aktiv pådriver for å inkludere barn og barns perspektiver i behandlingen av voksne rusmisbrukere. Hennes utrettelige og mangeårige arbeid med dette medførte at hun i fjor ble utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs orden. En ridder som et av hennes barnebarn riktig nok påpekte var uten sverd, noe han syntes hun egentlig burde ha. Med eller uten sverd – Frid Hansen fortjener absolutt betegnelsen ridder for barn som strever og spesielt de som lever med ringvirkninger av foreldres rusavhengighet.

Jeg møter Frid en torsdag formiddag på Verdensspeilet Kafé - i Fredrikstad hvor vi begge er bosatt. Hun er en travel person og rekker så vidt innom Fredrikstad på vei fra København til Sandefjord, hvor Kompetansesenteret rus – region sør, der hun er fagsjef, skal arrangere den nordiske kongressen Barnet og rusen 2014. Deretter står tre uker i Spania for tur. Hun gir uttrykk for at hun er glad Metaforum vil intervju henne fordi hun ser det som så viktig stadig å minne fagfolk på viktigheten av å holde oppe familieperspektivet og spesielt barnas situasjon i familier hvor voksne på ulike måter strever med livene sine.

Frid Hansen har vært en del familierapifeltet en god stund og ble medlem av NFFT på et tidlig tidspunkt i foreningens historie. Hun ble interessert i familie- og systemteori i studietiden og ble inspirert av blant annet lærerne Kirsti Haaland, Odd Arne Tjersland, Per Eriksen og Sissel Reichelt. Alle betydelige bidragsyttere i familierapifeltet.

Frid Hansen er først og fremst kjent for sitt arbeid med familier innen rusfeltet. Et engasjement som har bestått av mye klinisk arbeid, arbeid med å etablere tilbud pårørende, samt undervisning og informasjonsvirksomhet overfor fagfolk, beslutningstakere og deltakelse i forskjellige utvalg og komiteer. Hun har blant annet vært med i arbeidet som etter hvert førte til at barns rettigheter som pårørende ble innlemmet i Helsepersonelloven. Noe som igjen har bidratt til ordningen med «Barneansvarlig» på avdelinger og sykehusposter både innenfor psykiatri og somatikk. Frid sier hun er fornøyd med at arbeidet har ført til et sterkere fokus på barn og barns situasjon som pårørende, men er litt usikker på om ordningen kan bli en sovepute for de som ikke er barneansvarlige. Hennes ønske er at familieperspektivet, og spesielt barnas situasjon, skal bli en integrert del av alle fagpersoners bevissthet og holdning og ikke bare en spesialfunksjon som noen spesialister tar seg av. I tillegg ønsker hun at dette perspektivet skal prege hvordan ulike instanser organiserer sine hjelpetilbud.

For Frid har det vært naturlig helt fra starten av å arbeide med barn og voksne i rommet samtidig og hun begrunner dette med at hun synes det er mest hensiktsmessig.

Det var også naturlig for henne å trekke rusmisbrukerens pårørende inn behandlingen. Mange opplevde dette som første gang deres situasjon ble tatt på alvor og satt lys på. Pårørende tok stort sett i mot dette tilbudet med åpne armer. Motstanden kom i stedet fra fagfolk som mente at man «ikke visste hva man satte i gang» når man involvert pårørende. Men, som Frid sier: "Ingen lever i et vakuum, livet er ingen privatsak og folks handlinger bør forstås i en større kontekst." Ikke minst vil rusavhengighet over tid medføre store konsekvenser for pårørende. Hun problematiserte også i sin tid tesen om at rusmisbrukeren kan lære seg å drikke med måte og pådro seg kritikk fra ledende fagfolk innen rusfeltet som hevdet det motsatte. Frids utgangspunkt for å problematisere behandlingstilbud som gikk ut på å lære den alkohol-avhengige å drikke mindre var hensynet til de andre i familien. Hvordan reagerer et barn på 10 år på en ølflaske hvis denne forbindes med utrygghet og uhygge. Hvordan forklarer man til barn at far skal bare drikke denne ene og ikke de 10 neste som han pleide å gjøre? Dette, og andre spørsmål som setter barns situasjon på dagsorden har vært Frids varemerke i mange år.

Frid sier hun har vært inspirert av forskjellige folk innen feltet, men holder seg ikke med noen spesiell retning eller faglig tilnærming. Hun er ikke tilhenger av noen spesiell «isme», som hun uttrykker det. Det er selve det relasjonelle perspektivet som opptar henne, ikke noen spesielle arbeidsmåter.

Hun er også opptatt av at systemteorien mangler et eksplisitt utviklingsperspektiv. Det vil si kunnskap om barns utvikling og hva foreldres rusavhengighet kan bety i denne sammenhengen. Uten dette perspektivet med, sier Frid, kan det være vanskelig å si om en endring i familiesystemet medfører en utviklingsmessig forbedring for barnet.

«Vi må alltid spørre om hvordan dette arter seg for deg og dere.» sier Frid Hansen, og synliggjør på den måten at hun i tillegg til å være tilhenger av at terapeuten innehar kunnskap om både den tilstanden folk søker hjelp for - også er opptatt av den enkeltes opplevelse og ekspertise på sin situasjon. Et rusproblem vil påvirke forskjellig. Det er derfor viktig å spørre om hvordan dette arter seg for den familien du som terapeut har foran deg.

Så tilbake til prisen som var utgangspunktet for denne samtalen: Jeg spør hva den har betydd for henne: Frid sier at det har vært en enorm anerkjennelse til familieterapifeltet og til betydningen av å ha fokus på barns situasjon når foreldres kapasitet til å ivareta sine omsorgsfunksjoner er redusert, enten det dreier seg om rusavhengighet eller psykisk sykdom. Hun tilføyer at det selvfølgelig også er oppmuntrende for henne selv, men medgir at medaljen ikke henger på veggen hjemme på Kråkerøy, men ligger trygt i en skuff. Selv om den ligger der er den ikke uten betydning, for en slik utmerkelse skaper oppmerksomhet til det hun er sterkt engasjert i. Oppmerksomheten fører også blant annet til at hun blir invitert til å snakke med politikere og andre som både lager lover og tar beslutninger. Nå sist i Danmark - hvor hun ble spurt om å komme for å snakke med rikspolitikere om problemstillinger knyttet til rus og graviditet.

Frids engasjement vil nok fortsette selv om hun av og til har noen tanker om å trappe ned jobbingen, – det er bare slik at det ikke er så lett å vite bestandig hvilken vei trappa går når man står på et trinn, sier hun.

Første gang jeg hørte Frid snakke om de temaene vi har fokusert på i dette intervjuet var i 1988. Hennes intense og brennende engasjement var noe jeg la merke til. Engasjementet var ikke mindre til stede i denne samtalen.

Når jeg tenker på en ridder tenker jeg på en person som ved hjelp av hest, rustning, sverd og lanse kjemper for de som er i livsfare og trenger hjelp. Frid har ingen av disse våpnene, hennes våpen er engasjementet for de det gjelder. Så sverd eller ikke sverd - hun er en sann ridder.

halvor.deflon@nfft.no - Styremedlem i NFFT

VIKTIG KONFERANSE I DRAMMEN:

Vekk fra det psyke samfunn.

Publisert: 30 juni Oppdatert: 23 juli. pernille.vestengen@dagsavisen.no

Foto: Pernille Vestengen

Tidligere psykiatrisk pasient Mette Ellingsdalen og førsteamanuensis Ottar Ness ved HBV ønsker seg med tida store forandringer innen psykisk helsearbeid. Nylig møttes de to under den internasjonale konferansen "Beyond the Therapeutic State" ved høgskolen i Drammen.

De mener psykiatrien er på ville veier, og vet at et så stort maskineri ikke lar seg forandre «over natten»... Men et sted skal man starte, og stedet er Drammen.

– Ved å være kritiske og stille spørsmål ved det eksisterende, kan vi i hvert fall begynne å skape forandring, mener Ottar Ness, førsteamanuensis ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV).

Høgskolen og Ness var i forrige uke vertskap for besøkende behandlere, forskere og brukere innen psykiatrien, fra i alt 24 land. De rundt 200 deltakerne skulle se nærmere på nye og alternative innfalls-vinkler til feltet psykisk sykdom og behandling.

«Beyond The Therapeutic State»

Konferansen ble avholdt ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold på Papirbredden i Drammen i forrige uke.

Til stede var fagfolk fra psykiatri, forskere, brukergrupper og pårørende.

The therapeutic state: Et samfunn med stadig flere psykiatriske diagnoser, stadig flere utskrevne resepter på psykofarmaka og økende antall diagnostiserte.

Målet for samlingen var å se på alternative tilnærminger til psykisk helse og psykisk helsearbeid, ved å presentere innovasjoner innen samarbeidende og relasjonell praksis, og å bringe sammen ulike virkelighetsoppfatninger og verdier.

Enkleste utvei

«Kostnadene innen mental helse er skyhøye, resepter på psykofarmaka skrives over en lav sko og stadig flere diagnostiske merkelapper overbeviser oss om at det er i våre sinn problemene ligger – ikke i samfunnet vi er en del av», skriver Ness i dagens kronikk i Dagsavisen.

Under en pause i konferansen «Beyond the Therapeutic State» forsøker han å forklare avisens utsendte om noen av egenskapene ved dagens samfunn som synes å bidra til denne utviklingen.

– Det er et veldig komplekst spørsmål, for her snakker vi om mange lag. Det går både på organiseringen av helsevesenet, det vil si det politiske nivået, næringslivets interesser – være det seg legemiddelindustrien eller forsikringsselskapene, på skolesystemets utvikling og en hel rekke andre faktorer. En klar tendens er likevel at man personliggjør et problem til kun å angå den enkelte, heller enn å gå løs på hele systemet. Da tenker jeg spesielt på hvordan man i dag har fått stadig trangere rammer for hva som regnes som normalt, slik at for eksempel mange flere barn ender med en ADHD-diagnose. Kanskje skulle man heller sett på skolesystemet, sier Ness.

Reddet seg selv

– Ja, det er ikke rare plasser til annerledeshet i dette samfunnet vårt. Du skal passe inn, ellers må du være syk, kommenterer Mette Ellingsdalen, som er en av ganske få bruker-representanter.

Hun vil heller kalles en overlever av psykiatrien enn bruker. I 13 år gikk Ellingsdalen inn og ut av forskjellige psykiatriske institusjoner, i 10 av dem var hun tungt medisineret. Det som til slutt hjalp var at hun kom seg ut av systemet og sluttet med alle medikamenter. Det er åtte år siden, i sju av dem ledet hun interessegruppen «We shall Overcome», for tidligere psykiatriske pasienter.

– Jeg sier på ingen måte at all behandling jeg fikk var feil, men totalt sett ble jeg bare sykere. Jeg opplevde at jeg ikke fikk bestemme over noe selv lenger, og ble satt på over 25 forskjellige medisiner. Uansett hva jeg sa eller mente ble det bare sett på som en del av sykdomsbildet og ikke som noe relevant, forklarer hun.

Skulle vært der

Ellingsdalen synes det er veldig bra med en internasjonal konferanse for alle med interesse for videre utvikling av psykiatrisk behandling, men mener noe mangler.

– Vi som er her vet at det er mulig å behandle uten å sette folk i båser, bare for å medisinere deretter. Det er fint at vi kan utveksle erfaringer og gi hverandre håp, men de som hadde trengt å høre dette er politikerne og folk fra behandlingsapparatet. De som sier de ikke skjønner hvordan noe kan gjøres annerledes, sier Mette Ellingsdalen.

Ottar Ness sitt innlegg i Dagsavisen – Fremtiden følger på neste side.

Kan noen vennligst si stopp?

Ottar Ness. Publisert 30. juni 2014 i Dagsavisen Fremtiden

Kostnadene innen mental helse er skyhøye og resepter på psykofarmaka skrives over en lav sko.

Innlegget er skrevet sammen med Kenneth Gergen, psykolog og professor ved Swarthmore College og Taos Institute (USA), Billy Hardy, familieterapeut og professor ved University of Glamorgan (Wales), Sheila McNamee, professor ved University of New Hampshire og Taos Institute (USA), Eugene Epstein, psykolog (Tyskland), Carina Håkansson, familieterapeut ved Familjevårstiftelsen (Sverige), og John Pihlaja, psykolog ved Helsinki Psychotherapy Institute (Finland)

Stadig flere diagnostiske merkelapper overbeviser oss om at det er i våre sinn problemene ligger - ikke i samfunnet vi er en del av.

Det er svært sannsynlig at du, på et eller annet tidspunkt i livet ditt, er blitt stilt en psykiatrisk diagnose. Om du er deprimert, urolig, engstelig, trist, sint, ambivalent eller unaturlig opprømt, kan en diagnose fra den stadig voksende katalogen av psykiatriske lidelser bli tildelt deg.

Selv om du har unngått å bli stemplet med en psykiatrisk diagnose, kjenner du mest sannsynlig noen nær deg som er blitt nettopp det.

Det terapeutiske språket gjennomsyrrer vår kultur og samfunn: vi hører det på arbeidsplassen, i skoler og institusjoner for høyere utdanning, innen profesjonell idrett, i debattprogrammer, TV-serier og filmer.

Vi har etablert terapeutiske tjenester og institusjoner innen et vell av områder: psyko-terapeuter, rådgivere, coacher, psykologer, sosionomer, psykiatriske sykepleiere, ekteskaps- og familieterapeuter, saksbehandlere, psykiatere, psykisk helseassistenter, avhengighets-spesialister, traumeterapeuter og AA-sponsorer, er bare noen av de mer vanlige uttrykk for terapeutiske hjelpere som du på et eller annet tidspunkt uunngåelig vil komme i kontakt med.

Den terapeutiske staten ekspanderte og fortsatte med uforminsket styrke siden innføringen av psykofarmaka (nervemedisin) i 1950. For eksempel: Anxiolytika, tricykliske antidepressiva (TCA) og selektive serotoninreopptakshemmere (SSRI) og antipsykotika.

Utskriving av resepter for og salg av disse stoffene som skal bøte på et stadig voksende utvalg av «problemer i dagliglivet» har gitt de største farmasøytiske selskapene tilhold på toppen av inntjeningslistene gjennom flere tiår.

Løftet om en «farmasøytisk kur» for menneskelige problemer har innebåret reduksjon, kanskje til og med utrydding, av psykiske lidelser. Likevel, i henhold til den amerikanske journalisten og forfatteren Robert Whitaker, viser nøyaktig det motsatte seg å være tilfelle: I sin anerkjente bok, «Anatomien til en epidemi», argumenterer Whitaker for at den utstrakte bruken av psykofarmaka har ført til en epidemi av personer som er deaktivert på grunn av psykiske lidelser. Videre hevder han at andelen uføre økte dramatisk i alle land rundt om i verden som har fremmet utbredt forbruk av psykiatriske medisiner.

En konferanse rundt denne tematikken, med tittelen «Beyond the Therapeutic State», ble arrangert i Drammen av Høgskolen i Buskerud og Vestfold 26.-28. juni. Konferansen hadde bidragsytere fra et stort antall internasjonale nettverk, inkludert the Taos Institute i USA, Senter for psykisk helse og rus ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold, og Mad In America,

og brakte sammen akademikere, forskere, brukere, fagfolk og andre som har kompetanse fra direkte erfaring med psykiatriske behandlingssystemer.

Målsettingen var å fremme visjoner som går utover dagens standardiserte psykiatriske og psykoterapeutiske praksis og utforsker nye muligheter. De fleste alternativer til diagnostisering og medisinerings i dag fortsetter å lokalisere problemene innenfor den enkeltes sinn i motsetning til i samfunnet vi er en del av. Vi må se forbi denne holdningen, bevege oss mot det relasjonelt orienterte samfunn og gjennom aktiv deltakelse endre både praksis og retningslinjer for det mentale helsearbeidet.

Vi har altså en stadig voksende liste over diagnoser, en stadig voksende hær av terapeutiske hjelpende fagfolk, etablering av terapeutiske institusjoner på alle områder av samfunnet, et blomstrende marked for psykotrope medikamenter samt en verdensomspennende epidemi av personer som er deaktivert på grunn av psykiske lidelser. Det synes betimelig å spørre hvem det er som faktisk drar nytte av denne voksende terapeutiske tilstanden, og om det er på tide å bevege seg utenfor den terapeutiske stat.

Ottar Ness er førsteamanuensis i psykisk helsearbeid ved Senter for psykisk helse og rus ved Høgskolen Buskerud og Vestfold. E-post: ottar.ness@hbv.no

XXIII World Family Therapy Congress

Kuala Lumpur, Malaysia, March 11.-14. 2015.

*Changing Traditions and Systemic Therapy:
Dangers and Opportunities for Families*

Students must send proof of student status (scan of student ID) to info@ifta-congress.org to receive a Promo code to register as a student.

The 23rd World Family Therapy Congress will be held 11 - 14 March 2015 in Kuala Lumpur, Malaysia. We invite you to join colleagues from around the world at the Congress Hotel, the J W Marriott, a five-star hotel in the heart of Kuala Lumpur.

The 2015 Congress has as its theme, *Changing Traditions and Systemic Therapy: Dangers and Opportunities for Families*. The Congress will focus on how generational, cultural, religious, and political changes impact families, and, as a result, families can respond to these changes as opportunities for growth. The 2015 Congress will feature many approaches to a variety of problems and ways of coping with them. The congress aims to help heal hurting couples and families in various cultures.

The International Family Therapy Association was an outgrowth of the East-West Bridging Congress conducted in Prague in 1987. Since that time, IFTA's goal has been the same: Advancing family

therapy worldwide by promoting research, education, and sound practice while promoting international cooperation and the exchange of knowledge and ideas that support the health and well-being of families and persons around the world.

Registration is open! www.ifta-congress.org

✂ Fra SFT 4-2013: Svensk Familjeterapi, har vi sakset følgende diskusjon.

Psykofarmaka — ja eller nej?

Av Ulf Korman,
Ordförande i Södra Sveriges förening för Systemiskterapi och Familjeterapi

Robert Whitaker. Foto Mårten af Ekenstam

***Är det tänkbart
att psykiatrisk
sjuklighet kan
orsakas av
läkemedel mot
psykisk ohälsa?***

Svenska föreningen för lösningsfokuserad korttidsterapi och Södra Sveriges förening för Systemisk terapi och Familjeterapi organiserade den 8. november en diskussionsdag med Robert Whitaker och Elias Eriksson, professor i farmakologi vid Göteborgs universitet, med Herman Holm, psykiatriker i Malmö, som moderator. Mårten Gerle från socialstyrelsen och Lars Joelsson från barnpsykiatriska föreningen berättade om respektive organisations syn på de frågor som aktualiserades av Whitaker.

Vårt intresse för Whitaker och hans massiva kritik av psykofarmakaindustrin och psykofarmakaförskrivningen, psykiatiseringen av "livsproblem" och glidningen i psykiatrisk diagnostik, hade väckts av: "Anatomy of an epidemic", men vi ville göra något annorlunda än bara instämma i kritiken och polariseringen och försöka få till stånd en mer nyanserad diskussion kring de frågor som Whitaker tar upp i sin bok. Vi lyckades få med Elias Eriksson, som var ordentligt påläst.

Intresset för dagen var överraskande stort trots att Whitaker kom från Köpenhamn dagen innan där 250 personer deltog. Uppenbarligen var det många som gärna ville höra fler sidor av diskussionen.

Whitaker fick inleda dagen med 45 minuters sammanfattning av sin kritikk mot det psykiatriska etablissemangen i USA; hur "den psykiatriska epidemin" byggts upp sedan mitten på 80-talet och hur det faktiskt eskalerar medvidare diagnosbegrepp på grund av förändringar av diagnoskriterierna (utveckling ???), så att fler människor kan passa in och fås att äta psykofarmaka.

Han beskriver en ohelig allians mellan läkemedels industrin, psykiatrikerna och forskarna, som i många fall ter sig helt köpta av industrin. Kritiska röster tystas på mer eller mindre subtila sätt. Han föreföll rätt övertygad om att psykofarmaka skapar psykiatriska problem över tid, och att ökningen av antalet människor med psykisk ohälsa är starkt relaterad till psykofarmakakonsumtion.

Eriksson, som också fick 45 minuter ägnade i stort sett sitt anförande åt massiv kritik av Whitaker's datainsamling, pekade på felcitat och menade som helhet att Whitaker's bok var fylld av felaktigheter och närmast att betrakta som en antipsykiatrisk inlaga, där patienterna skulle komma att skadas om de tog boken allvarligt. Framför allt menade Eriksson att Whitaker's beskrivning av biverkningar var missvisande speciellt vad gällde suicidalitet.

Detta exemplifierades av de siffror vi har från Sverige, där suicid bland ungdomar faktiskt sjunkit de senaste åren trots ökad SSRI förskrivning. Han menade att SSRI och central-stimulantia inte skapar nya problem och att den ökning vi ser av patienter har en helt annan och mer komplex bakgrund. Han menade att Whitakers analys är en dålig förenkling, som inte har något med vetenskap att göra.

I utbytet mellan de två framkom dock att det fanns mycket som man var överens om – över förskrivning av såväl SSRI som neuroleptika (antipsykotika), multifarmakologi, dålig uppföljning eller ingen uppföljning över huvudtaget. Eriksson tyckte också att såväl SSRI som antipsykotika skulle förskrivas av psykiatriker och inte av allmänläkare efter 20 minuters samtal.

Lars Joelsson, som kliniker, pekade bl.a på den andra sidan, underdiagnostik med avsaknad av farmakologisk behandling, trots väl genomförd utredning.

Det var glädjande många som kom och från många olika organisationer: socialtjänsten, psykiatrin, privata vårdgivare, personliga ombud och representanter för brukarorganisationer. Jag fick intryck av att många var väldigt nöjda och fick med sig en mer nyanserad och komplex bild som resultat av dagen.

*

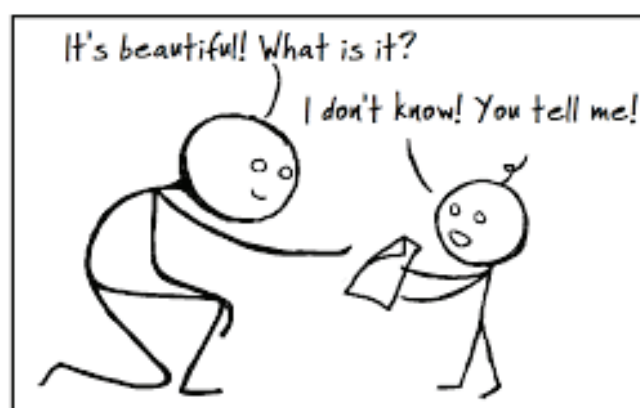
I løpet av tre dager vil det bli gitt grundig innføring i mentaliseringsteori, demonstrert holdninger og teknikker i MBT-F, og lagt til rette for egen ferdighetstrening. Kurset vil bli holdt på det tradisjonsrike og sjarmerende spahotellet Albergo Le Terme i hjertet av Toscana.

Kursavgift er NOK 9.900, som dekker kurset, shuttlebus, hotell, frokost, lunsj, kaffemat og festmiddag.

Påmelding www.mentalisering.no

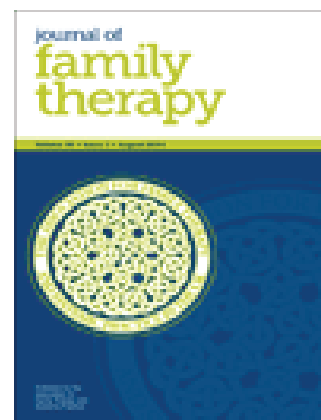
M INSTITUTT FOR MENTALISERING

**Følg med på
www.nfft.no**

That moment when you realize your toddler is psychoanalyzing you.

Fra Journal of Family Therapy nr. 3 – 2014:

Hei igjen!

I dette nummeret av JFT går redaktøren de siste årene, Reenee Singh, et skritt videre og vil forbi det evig stilte spørsmålet om «familieterapi i det hele tatt virker». Hun mener at svaret på dette ble ivaretatt av den forrige utgaven av bladet (se nr 2-2014 som er resymert i Metaforum nr 3-2014) og begynner nå å se på om vi kan si noe om *hva* som virker og om man kan si noe om hvilke ulike ingredienser – om det går an – familieterapi består av. Og hun sier at kanskje spesielt i behandlingsformer hvor en tar for seg sesjoner med flere enn ett individ ad gangen, må fokusere på metode. Hun peker på to begreper som har dukket opp på denne arena: Membership categorization analysis og stance-taking analysis. Hun er tilbake til bruk av reflekterende team som nok et viktig hjelpemiddel og forteller at denne (norske) «oppfinnelsen» (av Tom Andersen) er vel utbredt rundt om i verden. Tom traff godt med denne! Ideen feirer jo også 30årsjubileum i år – På Vette.

Men det er selvsagt ikke lett å drive kvantitativ forskning på dette feltet, og spesielt ikke på Milano-metoden. Det er denne gangen Pippa Mitchell et al (fra New South Wales og Sydney i Australia) i en artikkel gjør sitt beste for å forsøke å identifisere og sammenligne faktorer i terapier med 15 familier. Det er ikke verst og må representere et voldsomt arbeid. Sammenligningene mellom dem halter naturligvis imidlertid, og det blir aldri helt godt. *Men et åpenbart resultat er at familiene uten unntak ser på metoder og begreper som dekkes av systemisk familieterapi og reflekterende team som nyttige og de gir derved nye muligheter for konversasjoner på til dels nye måter.* Det ble forsøkt to ulike oppsett eller «kokebøker» om du vil, og forskjellen besto i:

- Den første varianten var den vi forsøkte oss ut med i Norge i sin tid – man tok en pause inne i timen og kom tilbake med en «preskripsjon» som i utgangspunktet ba folk holde fast på det de gjorde på en måte som gjorde at de ikke kunne gjøre det (paradoks). Ofte kunne man komme med en skriftlig instruksjon for å understøtte. Spannende - og etter egen erfaring ikke mulig å gjennomføre - uten at det også skjedde en rekke endringer (som de var blitt forbudt) og som derved brakte situasjonen framover. Man slapp rett og slett taket i det intellektuelle behovet for å styre prosessen, men slapp den derimot løs! Hva som ble resultatet kunne være usikkert, men det ble sjelden verre enn det hadde vært – de kom jo for å bli bedre!
- Den andre varianten - hvor terapeuter og familien skiftet plass og dette ble bedømt «as more exciting», men det var vanskelig å holde på endringer og informasjonen, resultatet ble oftere glemt og satt ikke så godt.

Det viste seg at ikke en av tilnærmingene var overlegen i det lange løp, men at uansett var det fornuftig å sette opp en måte å gjøre dette på som sikret forandringer i familien – og det var kanskje jo derfor familiene i det hele tatt kom!

Dette eksperimentet minnet meg litt om det vi forsøkte ut for mange år tilbake da vi la vekt på å spørre alle de samme spørsmålene og det viste seg snart at det dukket opp svært ulike forståelser av situasjonen som kunne kokes ned til en del «standardiserte» spørsmål

- Hva er problemet? Hva består det i? Hvem synes å ha det? Hva med de andres forhold til det?
- Hvordan forstår dere (andre enn den som bærer symptomet) årsaken til dette? Er forståelsen av årsaksforholdene og symptomenes natur lik hos alle medlemmene i familien? (Det var den nesten aldri, det dukket opp «partier» og forståelser som brakte inn nye allianser og brudd på gamle)
- Hva skal til (tiltak i hver enkelts hode) for å kvitte seg med det og komme videre?

Men også andre og nye begreper er kommet på banen i familieterapien: F. eks, har vi «protective vigilance» hvor man ser på hva en tilstand (f.eks. ADHD hos barna) gjør med dem som observerer (f.eks. foreldrene og søsken) og må forholde seg til tilstanden – at man ikke bare interesserer seg for den personen som «innehar» den. Det kan også være viktig å få fram fagfolkenes syn på forhånd om hvordan man ser på slike diagnosesekker (som ADHD) – og ikke minst hvordan foreldre (og søsken) forholder seg til tilstanden. Forfatteren, Gill Goodwillie fra Wolwerhampton i England anbefaler terapeuter når det gjelder ADHD å legge merke til følgende punkter (stance-taking analysis):

- Utforsk sammen med foreldrene hvordan bekymring for barnets sikkerhet kan spille inn på deres egen foreldrerolle.
- Tenk på at barnets oppførsel kan påvirke foreldrenes stil, ikke bare omvendt.
- Gjør det klart at tidlige intervensjoner når det gjelder relasjoner kan få konsekvenser senere i forløpet
- Tenk alltid systemisk og ikke gå i fella med å sette ADHD opp som en stor «sannhet» eller bare tull – en dikotomi som det er blitt altfor mye av i våre dager. Kanskje er det for stor ærbødighet overfor medisinske diagnoser.
- Husk at foreldres syn på ADHD kan farges av negative syn på hva tilstanden dreier seg om.
- Gå nøye gjennom fagfolkenes egne fordommer før man starter å hjelpe.

O'Neill og LeCouteur fra Australia ser også på en nokså avansert metode som de kaller MCA (membership categorization analysis) og ser på hvordan man forhandler. De ser på definisjonens makt og bruker dette til å forklare hvordan man kan komme unna definisjonsmakten over de tilstedeværende.

Det er også flere andre artikler, blant annet hvordan foreldres helse og andre systemiske faktorer kan predikere barns risiko for å bli tykke og deprimerte. Litt utenfor temaet, kanskje, men viktig nok.

Bladet blir bare bedre og bedre. Det tar en god del tid å sette seg inn i de ulike artiklene. Ikke alt er like enkelt og forståelig, men skal det være det da?

Pål Abrahamsen

TO MANN OG EN MIKROFON

BOK-PRESENTASJON:

Fra Inger Helene Hognestad, leder ved Familievernkontoret - Hamar Tynset, har redaksjonen fått inn et bilde av Frank Eriksen og Hans Christian Michaelsen, fra da Frank nylig presenterte boka si: "Stemmer fra familievernets historie. Stedet forandrer seg når ordene kommer ut", med god intervjuhjelp av Hans Christian, på Gravdahl bokhandel på Hamar.

"En fin og morsom opplevelse for alle fremmøtte (fullt hus) å høre på disse to engasjerte herrene, som delte en mikrofon!" skriver Inger Helene, - og det ser da også ut som de to herrene har en trivelig stund sammen.

Mange av medlemmene våre har en historie i forhold til det Frank skriver om. Spesielt innen familievernet. Frank er selv en veteran innen feltet. Han kaller boken en linje- og sirkelreise gjennom familievernets historie.

I boken trekker han opp de lange linjene og legger inn små fortellinger. Disse illustrerer de forskjellige tidsrommene helt fra slutten av 1950-åra til i dag.

Til slutt i boken har han også med en fin novelle, som er tilegnet våre nye landsmenn. Vi får også med et uvalg dikt fra forfatteren selv – godt tilpasset den øvrige teksten. Boken er illustrert av Jon Olav Helle.

Og vi trenger kunnskap om historien, både for bedre å kunne forstå nåtiden og for å planlegge for framtiden. Frank er bekymret for familievernets fremtid – har vi sett av innlegg på nfft-facebook og i siste Metaforum.

FRANK ERIKSEN

Stemmer fra familievernets historie
STEDET FORANDRER SEG
NÅR ORDENE KOMMER UT

OB Opplandske
Bokforlag

Opplandske bokforlag 2014

Boken er tidligere annonsert i Metaforum og den ligger også på listen vår over bøker til anmeldelse.

Red.

Dagsseminar med Merete Morken Andersen

Familieterapi for Hellemysrfsolket.

Er livet utgangspunkt for diktingen eller er det omvendt?

Tekst og bilde: Halvor de Flon

Fredag 12. september arrangerte programområdet Familieterapi og Systemisk Praksis ved Diakonhjemmets høgskole et fredagsseminar med forfatter, skrivekursleder, og psykodramaterapeut Merete Morken Andersen.

Morken Andersen er både forfatter, lærer og terapeut, og er opptatt av familie, relasjoner og kommunikasjon. Hun har de siste årene arbeidet med et stort biografisk prosjekt om Amalie Skram og hennes tid, hvor hun spesielt har interessert seg for det som skjer i det skapende feltet som åpnet seg når kunstnere med sin intuisjon og sine virkemidler tar for seg familierelasjoner.

Gjennom 6 intense timer tok Morken Andersen med oss i Amalie Skrams litterære og familiære virkelighet. Gjennom mange års studier har Morken Andersen skaffet til veie et enormt kjennskap til Skrams univers. Det er en forbløffende likhet mellom Amalie Skrams liv og dikting. Merete Morken Andersen viste oss mange eksempler på at mange av personene i Hellemysrfsolket har sine klare modeller i personer i hennes egen oppvekst-familie. Hvordan påvirket skrivingen hennes relasjoner til egen familie?

Er det noen paralleller til Karl Ove Knausgård som kom på kant med noen av sine egne familiemedlemmer på bakgrunn av det han har skrevet i «Min Kamp?» Dette gis det ikke noe klart svar på, men en kan anta at dette har hatt betydning.

Morken Andersen har hatt tilgang til en rekke brev Amalie Skram har skrevet. Disse brevene gir et unikt innblikk i hennes liv og tenkemåter - og holdes dette sammen gis det et verdifullt innblikk i hennes liv og dikting. Under denne dagen ble det formidlet at Amalie Skram levde opp med mange vanskelige relasjonelle opplevelser. Den volden som beskrives i bøkene om Hellemysrfsolket kan sannsynligvis være selvopplevd.

Deltakerne på seminaret ble godt kjent med Skram som person og det miljøet hun levde i. Morken Andersen brukte en del tid på å fortelle om den såkalte Christianiabohemen og Amalie Skrams forhold til personer i dette miljøet. Et av «budene» Christianiabohemen holdt seg med var at «du skal skrive ditt liv.» Mye tyder på at det var nettopp dette Amalie Skram gjorde.

Hva som hadde skjedd hvis familien i Hellemysrfsolket hadde kommet til Familieterapi fikk vi selvsagt ikke svar på denne dagen. Dagen ga imidlertid et solid innblikk i relasjonen mellom Amalie Skrams liv og dikting. Det var også særdeles interessant å belyse relasjonelle spørsmål med hjelp av litterære perspektiv. Skriving som et ledd i terapi er vel kjent fra flere terapeutiske metoder og seminaret inspirerte til å utforske dette videre.

Familieterapi for Hellemysrfsolket – om kunstnerisk arbeid som helbredende prosess med utgangspunkt i Amalie Skrams liv og dikting.

Hva ville skjedd dersom Hellemysrfsolket fra Amalie Skrams bøker hadde troppet opp og bedt om familieterapi?

Forfatter, førstelektor, skrivekursleder og psykodramaterapeut Merete Morken Andersen.

Fredagsseminar på Diakonhjemmet september 2014

✂ ÅRGANGSARTIKKEL:

Vettre 2003 - Møte med Tom Andersen: "En eldre mann ser tilbake på de profesjonelle valg han gjorde på sin vandring".

ved Hilde Ingebrigtsen

"Våre liv som profesjonelle er langt mer personlige enn det vi snakker om", fastslo Tom Andersen, med den tyngde som bare alder, erfaring og erkjennelse av levd (yrkes)liv kan gi.

Vandring og skilleveier:

Etter en kort henvisning til Wittgenstein filosofiske standpunkt "filosofi er det man praktiserer" viste han oss, med stor entusiasme, resultatene fra Annbjørg Harams dialogiske praksis med psykiatriske pasienter. Hvordan arbeidet med 38 pasienter med "tunge psykiatriske diagnoser", resulterte i stup i bruk av medikamenter og alle unntatt to fikk betydelig bedring i forhold til arbeid og sosial tilpasning. Han var innom Jakkoo Seikkulas arbeid i Vestre Lappland hvor 80 % av pasientene er tilbake i vanlig liv etter 5 år, og 85 % er uten symptomer. Likeså var han innom BUP i Gällivare, hvor 90 % av 176 pasienter av ulik vanskelighetsgrad, har det bedre eller mye bedre etter ½ år.

"På min profesjonelle vandring har jeg kommet til mange veiskiller. 30 i alt. Ved fundering over valgene, har jeg funnet ut at jeg har gjort 2 rasjonelle valg. De andre var emosjonelle", sa Tom Andersen.

Emosjonelle i betydning "kjenne etter i seg selv hva han var komfortabel med og trodde på", slik undertegnede forsto ham. Han tegnet en rett linje og en mer buet. Hvordan han som lege hadde valget med "å holde ut veien". Frykten for de andres dom. Valget mellom midtstrømmen og ytterkantene. Alle som kjenner til Tom Andersens yrkesliv som psykiater, vet at hans karriere sjelden har befunnet seg i "midtstrømmen"!

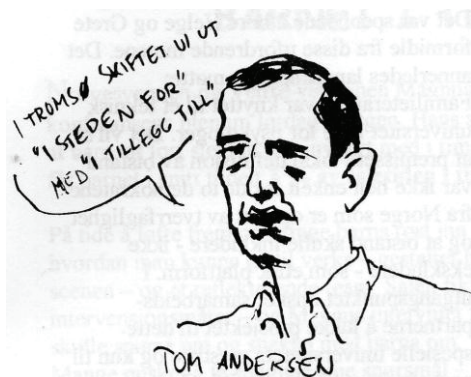
Så tok han oss med på en historisk og personlig reise, utfordringer og valg.

Allmennlegen som valgte det alminnelige og vanskeligste: Samtaler om tretthet, hodepine, ryggen – steder hvor kroppens bevegelser stopper opp. Inn i psykiatrien i 60 årene. En psykiatri der folk ble revet bort fra sitt miljø og plassert i store psykiatriske institusjoner. Alle merket hvor vanskelig det var å komme tilbake til nærmiljøet. (Rønvik sykehus i Bodø var sentralinstitusjon for Nord Norge. Etter hvert kom Åsgård i Tromsø). Hvordan han og kolleger reagerte på denne praksisen. Tidlig på 70-tallet begynte noen å dra ut i lokalmiljøet. Familieterapien kom inn. Brakte individet inn i en kontekst hvor det relasjonelle ble viktig informasjon.

Psykiatri er ikke "suksess-språk", men et språk fylt av problemer og fiasko. I det akademiske prioriteres teori som former praksis. Det ble vanskelig å være med på. Praksis må være først, sier Wittgenstein. Og for Tom Andersen: Et etisk prinsipp om ikke å krenke eller ydmyke mennesker i sin praksis.

Han fortalte om hvordan kroppens språk ble viktig å forholde seg til. Hvordan han koblet seg til kunnskap fra Trygve Bråtøy og Åse Bülow Hansen. Om andre viktige personer, ikke minst Harry Goolishan. Tilbake til Batesons tese om forskjeller, og viktigheten av å snakke om de passe store forskjellene ("det er de reserverte, de mest forsiktige man må passe på ikke å være for raske i forhold til"). Han forkastet Haley og Minuchin raskt. Var de for dominerende og bestemmende i samtalen, tro, for Tom?

Milanoteamet. Og så videre på egen vei. Han oppdaget at familieterapeuter i sitt budskap (også Milanoteamet) implisitt sa til klientene: *I stedet for* det dere gjør, skal dere... - som angir at klientene gjør noe feil (hvem er vi til å si det. Folk har gode grunner for å handle slik de gjør) til budskapet: *I tillegg til* det dere gjør kan dere...

Tegning Magnus Ringborg 2003

Tom mente at spranget fra *enten eller* til *både og* var et stort skille i hans praksis som skapte fred med familien. De trengte ikke komme med forsvar for sin atferd. Det var det selvopplevde ubehaget som presset frem en ny praksis, fra det lukkede til det åpne rom. I de lukkede rom har vi en tendens til å snakke uhøflig, sa Tom, og fikk gjenkjennende nikk fra forsamlingen. Tom Andersen understreket viktigheten av å reflektere over *det sagte* i rommet, det som er sagt av terapeuten eller av familien, ikke *det tenkte* som kan skape kategorisering av familien foran deres øyne.

En ny skillevei: Tom Andersen ble professor. Basert på den praksis som hadde utviklet seg i de åpne, reflekterende samtaler ønsket han dette gjenspeilet i strukturen. Forsøkte å lage en førstelinjetjeneste hvor teamet ambulerte mellom 7 lokaler, uten eget kontor. Møtte mye motbør fra overlegene. Han fikk imidlertid prosjektmidler fra departementet til et 3 årig prosjekt. Innleggelsene gikk ned. Førstelinjetjenesten var meget fornøyd, men "systemet" ville ikke endring. Med det måtte han innse ideen om at systemet kan endres utenfra! I dag er det et credo for

Tom Andersen å ikke gjøre noe uten å bli spurt!

En av de store utfordringene i forhold til møtene med pasienter er *ikke å møte forberedt* (basert i egen forutforståelse), - enda så opplagt det er, - men spørre de som kommer hva de vil bruke møtet til, ta skrittet fullt ut *og høre på hva de sier*. Eksempel fra video: "I want you to challenge me" TA: "In what way do you want to be challenged? Gently, Roughly?"

Tom gikk så over til å snakke om det menneskesyn som ligger til grunn for praksis. Om forskjellen i grunnantagelse mellom et statisk og et kontekstuet, relasjonelt men-neskesyn. Viste til litteraturen og mente at Hamsun og Dostojewskis mennesker ikke er statiske, Ibsens mennesker er statiske (snakk om menneskers karakter) – den gamle greker Heraklits syn var at mennesker forandrer seg hele tiden. Tom viste så en liten nydelig videosnutt av samhandlingen mellom et foreldrepar og baby Jessica, hvor vi fikk se hvordan kommunikasjonen skapes og utvikles gjennom samspillet. "De aspekter som er viktigst skjuler seg i sin hverdagslighet" (Wittgenstein) Tom minnet også om "at det er like farlig å si at den indre kjerne fins – som at den ikke fins" Det gjelder ikke å stivne i sin grunnantagelse, men beholde bevegeligheten også i egne tankebaner. Videoen av lille Jessica i samspill med sine foreldre viser med all ønsket tydelighet at "vi lever i bånd med andre mennesker."

Tom Andersen snakket også om "å ånde ut og ånde inn" som metafor for samspillet mellom individet og omverdenen. Pusten som bærer den første sosiale stemmen. Hvordan lek er nødvendig for barnet (og for voksne!) i utvikling av imitasjonen, innføring av indre regler, forståelse av omverdenen. "Når vi taler til andre, taler vi til oss selv." Mennesket *er* ikke, det *blir* gjennom de handlinger vedkommende utfører (bestefar blir snill gjennom alle de snille handlingene han utfører). Ordene vi

benytter oss av bekrefter eller avkrefter grunnantagelser. Sier vi "han er slik og slik" er det en statisk bemerkning som ser mennesket som karakter. Andre verb angir en kontekstuell eller relasjonell sammenheng og gir bevegelse. Han laget en liten illustrasjon: En bitte liten del av mennesket er statisk (enten eller – jødedom, islam og kristendommen befinner seg i denne grunnantagelsen), en del er bevegelig (både og), og en stor del er verken eller (budhismen hører hjemme i den grunnantagelsen.). Og han snakket om hvordan språket forhekser vår forstand. Når vi gir andre eller oss selv merkelapper (diagnoser) blir vi statiske i menneskesyn. Krigsretorikken som vi lytter til i nyhetsreportasjene for tiden er tydelig preget av et statisk menneskesyn (enten eller, fiende eller venn, de som ikke er med meg er mot meg...)

Nok en gang var det inspirerende og spennende å lytte til Tom Andersen. Det var utfordrende å følge hans reise som spente over mange år. Denne lille epistel handlet om noe av det undertegnede stoppet opp ved, og kan ikke på noen måte yte Tom Andersens fremstilling rettferdighet.

Den andre delen av workshopen inkluderte Helge Eliassen og Grete Lilledalen, og handlet om forsøket på å realisere noen idealer om utveksling av kunnskap til den pengefattige delen av verden. Dette er en idé Tom Andersen lenge har vært opptatt av, og forsøkt å få innpass i forhold til IFTA. NFFTs verdens-kongress i Oslo integrerte disse ideene ved å invitere og dekke utgifter til en rekke deltakere fra pengefattige deler av verden. Utvekslingen av kunnskap er tenkt knyttet til lokal definisjon av bistand, lokale hjelpere, at utenfrahjelpere ikke skal honorerer, men få dekket reise og opphold, og med håp om at de erfaringer som gjøres kan publiseres i rapport til IFTA og større kongresser. Det hele så ut til å strande på manglende midler. Men via Kåre Willoch (!) fikk

Tom kontakt med Jens Ulltvedt Moe i NHO som bevilget 100.000 kr. Arbeidet har vært knyttet til et prosjekt i Sør Afrika og et i Peru. Dessuten har NFFT bidratt med 50.000 til et prosjekt i Ukraina, hvor NFFT's nyvalgte leder Helge Eliassen og Grete Lilledalen har deltatt på to reiser. Det var spennende å høre Helge og Grete formidle fra disse ufordrende møtene. Det annerledes landskapet de møtte: Familieterapien var knyttet til et teknisk universitet bare for psykologer. Det vil si at premisset "lokal definisjon av bistand" var ikke helt enkelt for de to demokratene fra Norge som er opptatt av tverrfaglighet og at bistand skulle inkludere - ikke ekskludere - som etisk plattform.

I utgangspunktet ønsket samarbeidspartnerne å lukke prosjektet til dette spesielle universitetets prestisje og kun til psykologene. Siste nytt fikk Grete Lilledalen dagen før Vetre. En mail fortalte henne at det skulle arrangeres en konferanse med åpen invitasjon. Samskaping nytter – og dialog kan skape alternative historier!

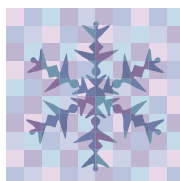
Forhåpentligvis får vi høre mer om dette prosjektet, og også fra Peru og Sør Afrika, som Tom formidlet noe fra. Sterkest inntrykk gjorde det når Tom fortalte om "å sette sex i et annet perspektiv" i et samfunn i Sør Afrika, hvor det i disse AIDS tider ikke er uvanlig at større gutter voldtar småjenter under 5 år, og det aldri har blitt snakket om. Prosjektet handler om å bidra til sikrere sex gjennom å utvikle nye perspektiver i forhold til denne holdningen.

P.S: NFFTs generalforsamling 2003 vedtok senere på dagen å gi styret fullmakt til å videreføre dette arbeidet.

Hilde Ingebrigtsen, Aker Familiekontor

Tom Andersen (født 2. mai 1936, død 15. mai 2007) var norsk professor i psykiatri. Hans spesialfelt var familieterapi. Han utviklet metoden reflekterende team, som var inspirert av konstruktivisme og samarbeidsorientert, språkssystemisk terapi.

Mer om dette får vi på Vetre 2015. *Red.*

Skriv gjerne til oss:

Dine meninger kommer ikke på trykk uten at de blir sendt, hit eller til andre.

Si hva du ønsker at vi skal fokusere på. Send ideer, kommentarer, ros og ris.

Fortell oss om store og små hendelser og begivenheter fra arbeidsplass og fagmiljø.

Vi tar imot dikt, petiter, essays, artikler og innlegg til debatt, referater fra seminarer og workshops, og bokanmeldelser.

Send oss også bøker som ønskes anmeldt. De kommer ikke alltid hit av seg selv.

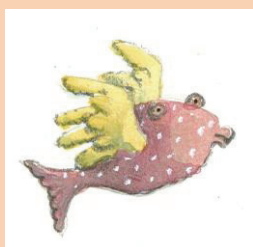
Omtale av aktuelle filmer og annen kulturell virksomhet, som kan være av interesse for familieterapeuter, er også av interesse.

Redaksjonen går igjennom alt vi får tilsendt, og veileder gjerne frem til ønsket resultat.

Metaforum er en treningsarena for nye skribenter, i tillegg til et forum for mer erfarne formidlere.

Vi hører gjerne fra dere.

**Vennlig hilsen
Metaformredaksjonen.**

INNKALLING TIL GENERALFORSAMLING I NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

**Thon Hotel Vettre, Asker –
torsdag 12.2. 2015 kl 15.30**

DAGSORDEN

1. Valg av dirigent, to referenter og to medlemmer til å underskrive protokollen fra generalforsamlingen
2. Styrets årsberetning for 2014
3. Årsregnskap 2014 i revidert stand
4. Styrets virksomhetsplan 2014-2016/ Handlingsplan 2015.
5. Saker til drøfting.
6. Fastsettelse av budsjett 2015
7. Årsberetning fra fondsstyret 2014
Valg:
8. Valg av leder for 2 år.
9. Valg av styremedlemmer for 2 år.
10. Valg av varamedlemmer for 1 år
11. Valg av valgkomité - tre medlemmer for 1 år
12. Valg av revisor for 1 år
13. Valg av fondstyret for 2 år

**Orienteringssaker
Eventuelt**

**Dokumenter til generalforsamlingen, som
årsberetning med mer blir lagt ut på
www.nfft.no januar 2015**

**Årsregnskapet legges frem på
Generalforsamlingen**

**NB: Minner om at saker til behandling på
generalforsamlingen må være styret i
hende innen 12. nov. 2014.
Saker innkommet til styret innen fristen vil i
sin helhet bli presentert i januarnummeret
av Metaforum.**

Det lyriske hjørnet:

Evighet

En gång var vår sommar
en evighet lång.
Vi strövade i soldagar
utan slut en gång.
Vi sjönk i gröna doftande
djup utan grund
och kände ingen ängslan
för kvällningens stund.

Vart gick sen vår evighet?
Hur glömde vi bort
dess heliga hemlighet?
Vår dag blev för kort.
Vi strävar i kramp,
vi formar i strid
ett verk, som skall bli evigt -
och dess väsen är tid.

Men än faller tidlösa
stänk i vår famn
en stund då vi är borta
från mål och namn,
då solen faller tyst
över ensliga strån
och all vår strävan syns oss
som en lek och ett lån.

Då anar vi det villkor
vi en gång fick:
att brinna i det levandes
ögonblick,
och glömmet det timliga,
som varar och består
för den skapande sekunden,
som mått aldrig når.

Fra samlingen: "För trädets skull".

✂ Løsningen sendes til :

Smedgata 49, 0651 Oslo (Merk: NFFT /Metaforum). Innen 15. des. 2014

Jeg har løst kryssord nr. 4-2014

Navn:

Adresse:.....

.....

E-post:

Premien er som vanlig kr. 250,-
i avslag på neste Vette-konferanse

LYKKE TIL !

Minner om vervepremie: kr. 250,-
i avslag på årskonferansen på Vette,
pr. vervet medlem.

VERV I VET !

Kryssord 4-2014

	PÅ VETTRE	KAOS	G U D	T I D	SYK- DOM	PC	I H A S J	V A S S E	OM	ORG.	UTROP
METODE											
TEST											
KNEISTE					BÆR	FRE- DEN			PERI- ODER	KLE BER	*
TOMMESTOKK											FAG- MANNEN
*	GA			MÅNE				IS			
				DRAR							
	FUGL							UTV.			
	AVD.										
SPØR								VISER TRO			
*		TOG HVILER				MYNT					
ILLE							L E G			Roman FIGUR	
SKLIR					HELTE	INSEKT DYR					
FEILET								ROV MENE			
EGEN				KLAG					HERM		*
SKUER				KUR							
MÅL ↑			HVILE							*	KYK

Ta en liten pause !

F	I	N	S	K	A	E	R
E	N	G	L	A	N	D	I
T	N	O	U	A	K	E	
T	R	Å	K	K	E	R	T

Løsning Kryssord 3-2014

DISPUK

Narrative og poststrukturalistiske perspektiver

NARRATIV TRAUMEBEHANDLING SORG, KRISE, TAB & TRAUMER

Uddannelse for alle som arbejder med personer ramt af større eller mindre traumer og som er interesseret i at inddrage narrative perspektiver i deres arbejde.

Formål:

- At introducere deltagerne til teori, filosofi og grundprincipperne i narrativ traumebehandling
- at vise og eksemplificere disse grundprincipper i praksis
- at give deltagerne mulighed for at tilegne sig metoder og praksisformer, som de umiddelbart kan anvende i eget arbejde med personer ramt af traumer

Snekkersten • Med Allan og Anette Holmgren

Start den 21. januar 2015 • Holdnr. 450-15

NARRATIV SUPERVISOR- UDDANNELSE NY INTENSIV 1-ÅRIG EFTERUDDANNELSE

Supervision er en spændende (og nødvendig) praksis, der styrker og professionaliserer behandlings- rådgivnings- og vejledningsarbejdet.

Denne efteruddannelse i narrativ supervision sigter mod at kvalificere deltagerne til at løse supervisionsopgaver, der strækker sig fra individuel supervision til supervision i både større og mindre grupper.

Uddannelsen sigter mod at deltagerne bliver i stand til at kunne supervisere i relation til både opgaverne, de involverede personer, gruppen, arbejdspladsen, samarbejdspartnere, kulturen, sproget og forhistorien.

Snekkersten • Med Anne Romer • Start den 2. marts 2015
Holdnr. 700-15

Århus • Med Anne Romer • Start den 24. marts 2015

Holdnr. 701-15

PÆDAGOGIK, FORMIDLING OG UNDERVISNING

DISPUK's efteruddannelse for undervisere, konsulenter, ledere og andre der beskæftiger sig med pædagogik, undervisning, lærings-, formidlings- og ændringsprocesser.

Snekkersten • Med Allan Holmgren • Start den 18. marts 2015 • Holdnr. 580-15

Læs mere på www.dispuk.dk

DISPUK'S 25 ÅRS JUBILÆUM PÅ KRETA HVORDAN KUNNE MAN LEVE?

Filosofiske, økonomiske, psykologiske og samfundsmæssige bud på nutiden og dens alternativer.

Fem intense dage på Kreta med spændende og tankevækkende oplæg af danske og udenlandske foredragsholdere.

Kreta • Den 22.-29. august 2015 • Holdnr. 800-15

SEKSUELLE OVERGREB - MEGET MERE END ET TRAUME

Denne workshop vil, med udgangspunkt i narrativ, fænomenologiske og udviklingspsykologiske teorier om selvets udvikling og traumatisering, se på de behandlingsmæssige muligheder, for genetableringen af et righoldigt, varmt og stabilt indre liv.

Snekkersten • Med Anette Holmgren • Start den 10. juni 2015 • Holdnr. 806-15

REFLEKSIONSUGE PÅ KRETA (UGE 41): LEDELSE, COACHING & ORGANISATIONSARBEJDE

Refleksionsuge for professionelle, der arbejder med menneskers og organisationers læring, forandringsprocesser og udvikling: Direktører, chefer, ledere, interne og eksterne konsulenter, coaches, supervisorer og terapeuter, der er interesseret i at varetage sin egen og andres udvikling og bevægelse - konstruktivt, intelligent, kreativt og humoristisk.

Deltagerne vil blive introduceret til og kan fordybe sig i narrative metoder i forhold til forskellige typer af samtaler og ledelsesmæssige og organisatoriske problemstillinger.

Kreta • Med Allan Holmgren • Start den 3. oktober 2015
Holdnr. 805-15

ALLE KAN TALE OM TRAUMER

Denne 2 dages workshop giver en grundig teoretisk forståelse af traumer og en indføring i, hvordan man kan lytte til og tale om traumer på hjælpsomme måder.

Mange har lært, at det kræver særlig ekspertise at tale om traumer. Derfor oplever både børn og voksne, at pædagoger, lærere, sundhedspersonale eller andre, som de har tillid til, viger tilbage fra disse samtaler. Dette kan være fatalt, fordi man ofte kun forsøger at fortælle en gang.

Snekkersten • Med Anette Holmgren • Den 8.-9. oktober 2015, kl. 9-16 • Holdnr. 808-15

Århus • Med Anette Holmgren • Den 27.-28. maj 2015, kl. 9-16 • Holdnr. 809-15

Efteruddannelser, kurser, samtaler, terapi, coaching og workshops
www.dispuk.dk

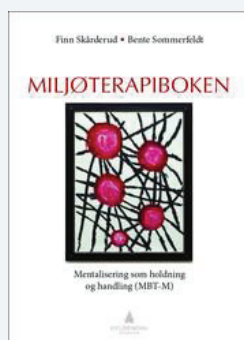
NYE BØKER:

Redaksjonen kan ikke omtale alle bøkene vi får til gjennomsyn. Den som ønsker å anmelde en av bøkene får den til odel og eie.

Gyldendal 2014
All min forakt.

En kjærlighets historie
Berit Hedemann (Roman)
Forrykende, rasende
kjærlighetsprosa.

Gyldendal 2014

Finn Skårderud, Bente Sommerfeldt

Denne boken bringer miljøterapien et skritt videre. Mentaliseringsstradisjonen gir behandlingsformen et solidt og rikt teoretisk rammeverk. Boken er en kilde til kunnskap og inspirasjon for miljøterapeuter både som enkelt-individer og som faglig fellesskap.

Gyldendal 2013

"ÅPEN DIALOG I RELASJONELL PRAKSIS
Respekt for annerledeshet i øyeblikket."

Jaakko Seikkula, Tom Erik Arnkil

Det er i møtet og samtalen grunnlaget for endring og utvikling legges.

I *Åpen dialog i relasjonell praksis* undersøkes dialogen både i dybden og i bredden:

- Hva er dialogens kjerneelementer?
- Hvordan arter dialoger seg i relasjonelle praksiser generelt?

Gyldendal 2014

Psykoterapeuten

En antologi om terapeutens rolle i psykoterapi

Anna Louise von der Lippe, Helene A. Nissen-Lie, Hanne Weie Oddli

Psykoterapeutens betydning for effekten av psykoterapi har blitt stadig tydeligere de siste årene.

Denne boken gir en empirisk og teoretisk oppdatering om terapeutens rolle, formidlet av sentrale norske og internasjonale forskere, teoretikere og klinikere.

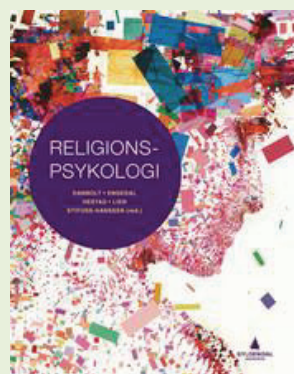

Gyldendal 2014

Konflikter hører menneskelivet til, de er både nødvendige og uunngåelige

Thor Johan Ekeland

For at helse- og sosialsektoren skal kunne løse sine oppgaver, kreves det et omfattende og nært samarbeid. Men jo større samarbeidsbehovet er, dess større er konfliktpotensialet. Hverdagen til helse- og sosialarbeidere er derfor også å måtte forholde seg til konflikter og konfliktløsning.

Gyldendal 2014

"Religionspsykologi"

Lars Johan Danbolt, Leif Gunnar Engedal,

Hans Stifoss-Hanssen, Knut Hestad, Lars Lien.

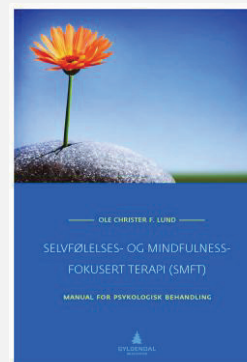
Hvilken betydning har tro og livssyn for mennesker i dag?

Universitetsforlaget 2013

Elsa Døhlie (red.), Anne Marie Støkken (red.)

I denne boken rettes oppmerksomheten mot utfordringer, muligheter og begrensninger for å realisere idealene om mer kunnskapsbaserte velferdstjenester. Her presenteres forskning på feltet, og forfatterne belyser hvordan fagutvikling kan eller bør skje for å fungere..

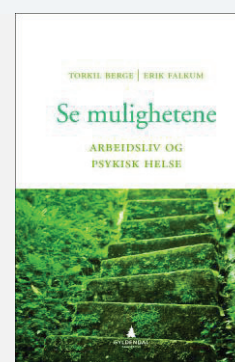
Gyldendal 2013

Ole Christer Finset Lund

"Selvfølelses- og mindfulness-fokusert terapi (SMFT)

Manual for psykologisk behandling"

I denne boken introduseres du for selvfølelses- og mindfulness-fokusert terapi.

Gyldendal 2013

"Se mulighetene

Arbeidsliv og psykisk helse"

Torkil Berge, Erik Falkum

De fleste har behov for å delta i yrkeslivet.

For hva du gjør, sier noe om hvem du er.

Å delta i arbeidslivet er en kilde til opplevelse, anerkjennelse, fellesskap og personlig identitet. Derfor er det viktig å utvikle metoder som gjør det mulig for dem som ønsker det, å ha en jobb – også når de har psykiske helseproblemer.

Fra forlagenes omtaler.

NYE BØKER forts.

Gyldendal 2014

Jon Middelborg, Dimitrij Kielland Samoilow
”Tryggere barndom”

Et behandlingsperspektiv på vold i familien. Barn som lever i med vold i hverdagen blir ofte usynlige. I denne boken viser forfatterne hvordan en kan tilby parterapi til par som utøver vold. Boken beskriver hvordan slik terapi kan gjennomføres med barnas trygghet som overordnet målsetting. Foreldre som mister besinnelsen og er voldelige mot hverandre, vil ha god nytte av behandling slik den er beskrevet i *Tryggere barndom*.

Gyldendal 2014

Lisa Øien, Ole Greger Lillevik
Miljøterapeutisk arbeid i møte med vold og aggresjon.

Boken har et tydelig forebyggende perspektiv, og gir kunnskap om hvordan både den enkelte miljøterapeut og strukturelle faktorer kan virke dempende eller triggende i vanskelige konfliktsituasjoner.

Gyldendal 2014

Birgit Valla: Videre

Hvordan psykiske helsetjenester kan bli bedre
Er alt vel innen psykisk helsevern?
Denne boken tar forfatteren for seg slike spørsmål og gir optimistiske løsninger på hvordan vi kan bringe de psykiske helsetjenestene videre.

Gyldendal 2013

”Utrolige småbarn

En veileder om småbarnets oppdagelsesferd i livet”

Carolyn Webster-Stratton

Boka viser hvordan du på enkle, men virkningsfulle måter hvordan kan du forstå og fremme den fysiske, sosiale, emosjonelle og språklige utviklingen hos småbarnet ditt, og gi det trygghet?

Opplandske forlag 2014

Stemmer fra familievernets historie
Stedet forandrer seg når ordene kommer ut.
(Roman)

Gyldendal 2013

”Multisystemisk terapi”
for barn og unge med alvorlige atferdsvansker.

Scott W. Henggeler, Sonja K. Schoenwald, Charles M. Borduin, Melisa D. Rowland, Philippe B. Cunningham, Ane Sjøbu (overs.)

Boka gir en grundig innføring i det teoretiske og terapeutiske grunnlaget for MST og viser sentrale prinsipper og arbeidsmåter i behandlingsprosessen.

Bli bokanmelder:

Kontakt redaksjonen: kariyk@online.no

EKSTRA - EKSTRA Logen 2014

Dag 1: Parterapi

Åpning:

**Musikalsk innslag ved bl.a.
Helge Jørgensen, flygel**

**Grete Lilledalens
gjester på scenen:**

**Live demonstrasjon:
Cathrin Gram og
Arve Bjelland Grov.**

Intervjuer:

Geir Lundby
Familieterapeut, klinisk sosionom
Om Narrativ tilnærming.

Anne Marie Fosse Teigen
Psykologspesialist
**Om Gottman-forskning
og Bufferkurs**

Dimitrij Kielland Samoilow
Psykologspesialist
**Om emosjonsfokusert
tilnærming.**

**Avslutning dag 1:
Tango: Frøydís Lilledalen
og Allan Ettrup Hansen.**

**Se også fullstendig invitasjon
vedl. forrige nummer
og på www.nfft.no**

VELKOMMEN I GAMLE LOGEN!

Det er fremdeles mulig å melde seg på.

INVITASJON – GAMLE LOGEN 2014

NFFT / Metaforum

inviterer til det 17. førjulsseminaret i Gamle Logens lokaler i Oslo sentrum, torsdag 4. og fredag 5. desember 2014.

BACK TO BASIC:

Par- og familierapi i praksis.

Dag 1: Parterapi:

Grete Lilledalen - med gjester.

**"Å være terapeut:
En gave og en utfordring".**

Dag 2: Familierapi:

"Familiebaserte praksisformer."

Med fagpersoner fra
Familieseksjon - Ambulante familieteam
BUPA, Drammen og Asker - Bærum
Vestre Viken HF.

SETT AV DAGENE ALLEREDE NÅ
til fordypning med erfarne familierapeuter
om par- og familierapiens utvikling - og praksis i dag.

Tradisjonen tro, vil det bli musikalske
og andre kunstneriske innslag gjennom dagene i Logen.

SEMINARET ER ÅPENT FOR ALLE SOM ØNSKER Å DELTA.

Påmelding og mer informasjon på www.nfft.no

Forespørsler om seminaret kan rettes til Jannicke W. Tindberg:
jannicke.walther.tindberg@bufetat.no
eller Kari Yvonne Kjølås: kariyk@online.no
For påmelding, Arne Kallekleiv: arne.kallekleiv@nfft.no

Fullstendig invitasjon var vedlagt Metaforum 3-2014

INNHold: METAForum 4-2014

FASTE SPALTER:

Foreningsinfo	2
Redaksjonens røst	3
Styrets side: Pelle Slagsvold	4
Lyrisk hjørne	30
Kryssord	31
Nye bøker	33-34

ARTIKLER, REPORTASJER OG REFERATER

Fra Nordisk kongress i Finland:

"Reisebrev"	5
R. Whitaker og J Seikkula	6
V/ Henriette C. Alsing	
Katarina Fägerström:	
"Hur kan systemisk socialt arbete ..."	
V/ Kristin Helene Dahl	8
Tor-Johan Ekeland:	
"Familierapi i en blå verden"	
V/ Henriette C. Alsing	10
"Kan familierapi i Norden ..."	
V/ Gustaf Berglund	12

Intervju med Frid Hansen

"En førsteklasses ridder ..."	
V/ Halvor de Flon	14

Taoskonferansen i Drammen:

"Beyond the Therapeutic State"	16
"Kan noen vennligst si stopp"	
V/ Ottar Ness	18

Debatt:

"Psykofarmaka – ja eller nei"	
V/ Ulf Korman	20

Fra Journal of Family Therapy

V/ Pål Abrahamsen	22
-------------------	----

Bokpresentasjon

Frank Eriksen.	
"To mann og en mikrofon"	24

Fra dagsseminar med Morken Andersen

"Familierapi med Hellemyrsfolket"	
V/ Halvor de Flon	25

Årgangsartikkel

V/ Hilde Ingebrigtsen	26
-----------------------	----

Annonseringer:

Innkalling til generalforsamling	29
Invitasjon til Førjulsseminaret	34-35
Full invitasjon vedlagt forrige Metaforum	

Invitasjonsfolder- Vetre 2015
Vedlagt dette nummeret av Metaforum

Se www.nfft.no

Avsender:
NFFT: Enerhaugen
familievernkontor
Smedgata 49 Tøyen
0651 Oslo

nfft:

NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI
ÅRSKONFERANSE, SEMINAR & GENERALFORSAMLING.
11. - 13. februar 2015. Thon hotell Vettre – Asker

FØRSTE ANNONSERING

Reflekterende team og posisjoner
sprer seg stadig til nye arenaer.
Vi ønsker å belyse dette mangfoldet
fra ulike vinkler.
Det startet med professor Tom Andersen.

Reflekterende team 30 år!

DIALOGENS MULIGHETER:

Reflekterende posisjoner i praksis.

Hovedforeleser: John Shotter.

Panel: Per Jensen, Vigdis Wie Torsteisson,
Rolf Sundet, Anne Hedvig Vedeler og Magnus Hald.

- Plenumsforedrag.
 - Workshops.
- Generalforsamling
 - Systemiske dialoger
- Underholdning, orkester og dans.

Invitasjon vedlagt dette nummeret av Metaforum.

For løpende oppdatering og påmelding – følg også med på www.nfft.no